

Управління освіти
Первомайської міської ради
Міський методичний кабінет

Працюємо по-новому

***Методичні матеріали
з організації освітнього процесу
в 3 класі НУШ***

Первомайськ, 2020

Працюємо по-новому. Методичні матеріали з організації освітнього процесу в 3 класі НУШ. – Первомайськ, 2020. – 108 с.

Матеріали

підготували: Литвинюк С.А., Савчак О.М.,

*вчителі початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11*

Рецензент: Хрипун М.Г.,

*методист методичного кабінету управління освіти
Первомайської міської ради Миколаївської області*

Відповідальні Остапенко Г.Ф., *начальник управління освіти*
за випуск: *Первомайської міської ради*

Миколаївської області,

Рябікіна А.В., *завідувач методичного кабінету
управління освіти Первомайської міської ради
Миколаївської області*

Комп'ютерна верстка,

дизайн, друк: Бончковська С.Г., Рябікін А.П.

*Рекомендовано науково-методичною радою управління освіти
Первомайської міської ради, протокол № 3 від 21.05.2020*

У посібнику розміщено практичні матеріали вчителів-учасників всеукраїнського експерименту з розроблення та впровадження навчально-дидактичного забезпечення Державного стандарту початкової загальної освіти: орієнтовне календарно-тематичне планування, розробки уроків для 3 класу Нової української школи, позакласних заходів, зразки діагностичних робіт.

Матеріали укладено на основі Типової освітньої програми під керівництвом Шияна Б.Р. та Модельних навчальних програм для 3 класу.

ЗМІСТ

1.	Календарно-тематичне планування.:	
1.1.	Я досліджую світ.	4
1.1.	Математика	28
1.2.	Українська мова	37
2.	Розробки уроків:	
2.1.	Українська мова	59
2.2.	Я досліджую світ	73
2.3.	Математика	78
3.	Діагностичні роботи:	
3.1.	Українська мова	82
3.2.	Математика	92
3.3.	Я досліджую світ	100
4.	Розробка позакласного заходу. Інтерактивне заняття з елементами тренінгу «Булінгу – Ні!!!»	104

КАЛЕНДАРНО – ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

3 клас

(7 годин на тиждень)

*Савчак Оксана Миколаївна,
учитель початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11
Первомайської міської ради*

№	Тема	Дата	Примітка
Тема 1. Подорожуємо і відкриваємо світ.			
1.	Що спонукає людей подорожувати?		
2.	Подорож Україною		
3.	Подорож Україною		
4.	Моя літня пригода		
5.	Виготовлення поробки «гусениця» за інструкцією		
6.	Які є способи мандрування?		
7.	Подорожуємо з жевжиками		
8.	Які таємниці може відкрити подорож?		
9.	Досліджуємо таємниці Києва		
10.	Досліджуємо таємниці Києва		
11.	Що зробити, аби подорож запам'яталася?		
12.	Створення лепбука «Київ – столиця України»		
13.	Створення лепбука «Київ – столиця України»		
14.	Подорожуємо з жевжиками до Вінниці		
15.	Як досліджувати світ під час подорожі?		
16.	Подорожуємо до зоопарку		
17.	Як спланувати подорож?		

18.	Подорожуємо Україною.		
19.	Подорожуємо Миколаївщиною		
20.	Мій рідний край		
21.	Мій рідний край Виготовлення буклета		
Корекційно – рефлексійний тиждень			
22.	Які подорожі роблять нас щасливими?		
23.	Подорож до музею-садиби Лесі Українки		
24.	Подорожуємо шацькими озерами		
25.	Які пристрої допомагають нам під час подорожі? Порівняння чисел		
26.	Які пристрої допомагають нам під час подорожі?		
27.	Тест компетентностей з теми «Подорожуємо і відкриваємо світ»		
28.	Тест компетентностей з теми «Подорожуємо і відкриваємо світ»		
29.	Резервний урок		
Тема 2. Між минулим і майбутнім			
30.	Що було, коли мене не було?		
31.	Що ми знаємо про динозаврів? Читання науково-популярної літератури		
32.	Виготовлення панно «У царстві рослин»		
33.	Як довідатися про минуле?		
34.	Досліджуємо історичні джерела		
35.	Досліджуємо легенди про походження міст		
36.	Які корисні копалини є в Україні? Читання з позначками		
37.	Досліджуємо корисні копалини України Робота з контурною картою		

38.	Яку знахідку знайшли жевжики в Донецькій області?		
39.	Що буде, коли я виросту? Побудова діаграми «Майбутні професії моїх однокласників»		
40.	Які вміння у мене?		
41.	Який парк розваг у майбутньому?		
42.	Як зберегти те, що є?		
43.	Що є запорукою здоров'я і довголіття?		
44.	Створення виробів із солоного тіста		
45.	Хто такі чумаки?		
46.	Які знахідки відшукали жевжики у Житомирській області?		
47.	Чому зникають тварини?		
48.	Чому зникають рослини?		
49.	Чому зникають речі?		
50.	Виготовлення Червоної книги		
51.	Виготовлення Червоної книги		
52.	Діагностична робота з інтегрованої теми «Між минулим і майбутнім»		
53.	Діагностична робота з інтегрованої теми «Між минулим і майбутнім»		
54.	Виготовлення плаката «Шлях до мети»		
55.	Резервний урок		

Тема 3. Чарівні перетворення			
56.	Які чарівні перетворення сталися в моєму житті?		
57.	Чому жевжикам сподобалися Карпати?		
58.	Як безпека перетворюється на небезпеку?		
59.	Які чарівні перетворення відбуваються у природі?		
60.	Які перетворення завдають шкоди здоров'ю?		

61.	Створення композиції із засушених листочків.		
62.	Як небезпеку перетворити на безпеку?		
63.	Що цікавого в замку Паланок?		
64.	Чому воду називають чарівницею?		
65.	Чому воду називають чарівницею?		
66.	Цікаві перетворення в Запоріжжі		
67.	Як опинитися в минулому без чарівної палички?		
68.	Які незвичайні здібності мали козаки?		
69.	Виготовлення ляльки-дергунчика		
70.	Скарб Івано-Франківської області		
71.	Чим приваблює природа Карпат?		
72.	Мандрівка «Стежкою Довбуша»		
73.	Майстер-клас із вишивання		
74.	Крихка знахідка на Київщині		
75.	Чим цікаве яйце?		
76.	Виготовлення книжечки «Історія одного яйця»		
77.	Виготовлення книжечки «Історія одного яйця»		
78.	Як зернятко перетворюється на хліб?		
79.	Люди яких професій роблять хліб?		
80.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Чарівні перетворення»		
81.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Чарівні перетворення»		
82.	Резервний урок		
83.	Резервний урок		

Тема 4. Енергія			
84.	Куди мандрують жевжики?		

85.	Що таке енергія?		
86.	Звідки з'являється енергія?		
87.	Які продукти корисні для енергії людини?		
88.	Як людина використовує енергію Сонця?		
89.	Як людина використовує енергію вітру?		
90.	Виготовлення вітрячка		
91.	Як людина використовує енергію води?		
92.	Як Україна переходить на альтернативні види енергії?		
93.	Виготовлення персонажа казки за ілюстрацією		
94.	Як дізнатися, що шукати?		
95.	Що робити, якщо відчуваєш брак енергії?		
96.	Виготовлення фігурки мешканця моря за інструкцією		
97.	Як людина використовує кварц?		
98.	Як їжак накопичує і зберігає енергію для зимівлі?		
99.	Складання казки «Жив собі їжачок Фуфирчик»		
100.	Оповідання «Знахідка»		
101.	Виготовлення їжака за інструкцією		
102.	Чому жевжини не можуть бавитися на снігу? «Зимові клопоти»		
103.	Як заощаджувати енергію?		
104.	Як заощаджувати енергію?		
105.	У чому сила енергії роду?		
106.	Створення проєкту «Мої пращури»		
107.	Виготовлення новорічної іграшки		
108.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Енергія»		
119.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Енергія»		

110.	Резервний урок. Квест «У пошуках енергії»		
111.	Резервний урок		
112.	Резервний урок		

Тема 5. Світ невідомий

113.	Вступ до теми		
114.	Чому дещо нам невідоме?		
115.	Походження міста Первомайська		
116.	Чому журнали і газети найбільше заслуговують на довіру?		
117.	Спогади про зимові канікули		
118.	Як сприймати невідоме?		
119.	Як обрати шоколад?		
120.	Вітер – це добре чи погано?		
121.	Що краще: мати захоплення чи не мати їх? Морські розваги жевчиків.		
122.	Чи багато невідомого навколо?		
123.	Які унікальні куточки природи Миколаївщини?		
124.	Виготовлення лебедя в техніці оригамі		
125.	Як правильно підгодовувати пташок узимку?		
126.	Миколаїв – місто корабелів		
127.	Чи може відоме стати невідомим?		
128.	Які тварини живуть у заповідниках?		
129.	Як шкідливі звички впливають на здоров'я людини?		
130.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Світ невідомий»		
131.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Світ невідомий»		

132.	Резервний урок		
133.	Резервний урок		

Тема 6. Світ невидимий			
134.	Вступ до теми «Жевжики-рятувальники»		
135.	Як побачити невидимий світ?		
136.	Як поділитися своїми спостереженнями?		
137.	Що таке булінг?		
138.	Вирізування сніжинок		
139.	Які невидимі зв'язки є у природі?		
140.	За якими джерелами можна перевірити інформацію?		
141.	Взаємозв'язки у природі		
142.	Взаємозв'язки у природі. Наукова казка «Сова»		
143.	Як поводитися з безпритульними тваринами?		
144.	Правда вийде на гору, як олія з води.		
145.	Яку невидиму силу має слово?		
146.	Коли мистецтво слова стає у пригоді?		
147.	Виготовлення килимка за інструкцією.		
148.	Як невидиме може стати видимим? Які звички людини негативно впливають на здоров'я?		
149.	З якою метою створюють еколого-натуралістичні центри?		
150.	Як здійснювати спостереження?		
151.	Згода - буде, незгода – руйнує.		
152.	Якою інформацією можна поділитися?		
153.	Чи вмію я вести дискусію?		
154.	Створення іграшки «Смайлик»		
155.	У чому сила подорожника?		
156.	Створення лепбука «Лікарські рослини»		
157.	Як інформація потрапляє до глядача?		

158.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Світ невидимий»		
159.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Світ невидимий»		
160.	Резервний урок		
161.	Резервний урок		
Тема 7. Приховані можливості речей			
162.	Вступ до теми		
163.	Чи могли жевжики уникнути аварії?		
164.	Що приховує яблуко?		
165.	Досліджуємо плоди		
166.	Виготовлення яблука в техніці квілінгу		
167.	Що приховує довкілля? (рослини)		
168.	Що приховує довкілля? (тварини)		
169.	Де використовуються цвяхи?		
170.	Сучасні кобзарі		
171.	Що зберігає історичну пам'ять?		
172.	Що ми знаємо про Тараса Шевченка?		
173.	Поезія Т. Г. Шевченка		
174.	Чи є у нашому місті об'єкти, які зберігають історичну пам'ять?		
175.	Що допомагає людині захищати себе?		
176.	Виготовлення поробки із круп		
177.	Мої корисні справи		
178.	Як розв'язувати конфлікти?		
179.	Весняні радощі		
180.	Кому відомі деякі можливості об'єктів?		
181.	Які лайфхаки допомагають навчатися?		
182.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Приховані можливості речей»		

183.	Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Приховані можливості речей»		
------	--	--	--

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

(О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, О. Волошенюк)

3 клас

(7 години на тиждень)

Литвинюк Світлана Андріївна,
 учитель початкових класів
 Первомайської ЗОШ І ст. №11
 Первомайської міської ради

№	Тема	Дата	Корекція	Примітка
І семестр				
Тема 1. Подорожуємо і відкриваємо світ				
1.	Що спонукає людей подорожувати?			
2.	Що спонукає людей подорожувати? Робота за діаграмою.			
3.	Рухлива гра «Гусениця» під відкритим небом.			
4.	Виготовляємо поробку «Гусениця» за інструкцією.			
5.	Згадуємо літні канікули.			
6.	Які є способи мандрування?			
7.	Які є способи мандрування? Робота з контурною картою.			
8.	Як люди мандрували в різні часи?			
9.	Виготовляємо паперового літака за інструкцією.			
10.	Складаємо правила безпеки на залізниці.			
11.	Які таємниці може відкрити подорож?			
12.	Виготовляємо буклет про Київ.			
13.	Виготовляємо лепбук про Київ.			
14.	Виготовляємо лепбук про Київ (продовження)			
15.	Досліджуємо таємниці Києва.			

16.	Досліджуємо таємниці Києва.			
17.	Що зробити, аби подорож запам'яталася?			
18.	Як зробити мозаїку з яєчної шкаралупи?			
19.	Правда про павутиння, що літає.			
20.	Як досліджували світ під час подорожі?			
21.	Переглядаємо мультфільм про лева. Складаємо власну загадку.			
22.	Як спланувати подорож?			
23.	Збираємо свій бургер за інструкцією.			
24.	Виготовляємо витинанку за схемою.			
25.	Переглядаємо відео: як виготовити яблучний сік?			
26.	Які подорожі роблять нас щасливими? Які пристрої допомагають нам під час подорожі?			
27.	Діагностична робота №1 за темою «Подорожуємо і відкриваємо світ»			
28.	Діагностична робота №1 за темою «Подорожуємо і відкриваємо світ» (продовження).			
Тема 2. Між минулим і майбутнім				
29.	Що було, коли мене не було?			
30.	Що було, коли мене не було? Перегляд мультфільму про скіфську пам'ятку.			
31.	Перегляд відео про динозаврів. Створюємо карту знань про динозаврів.			
32.	Виготовляємо панно «У царстві рослин».			
33.	Як довідатися про минуле?			
34.	Перегляд та обговорення 5-ї серії мультфільму «Моя країна – Україна».			
35.	Як утворюється кам'яне вугілля?			
36.	Досліджуємо корисні копалини.			
37.	Робота з контурною картою.			
38.	Досліджуємо «білі кристали».			
39.	Що буде, коли я виросту?			
40.	Що буде, коли я виросту?			
41.	Створюємо декор чашки.			
42.	Конструюємо із цеглинок «ЛЕГО» макет парку майбутнього.			
43.	Як зберегти те, що є?			
44.	Складаємо правила здорового і правильного харчування.			
45.	Створюємо виріб із солоного тіста.			
46.	Знайомимося з чумаками.			

47.	Слухання та обговорення оповідки Сашка Лірника про чумаків.			
48.	Чому зникають тварини/рослини/речі?			
49.	Виготовляємо власний папір із рослинного волокна за інструкцією.			
50.	Виготовляємо власну Червону книгу.			
51.	Пристрої, якими користуються дослідники.			
52.	Відомі українці, які народилися на Житомирщині.			
53.	Діагностична робота №2 з інтегрованої теми «Між минулим і майбутнім»			
54.	Діагностична робота №2 з інтегрованої теми «Між минулим і майбутнім».			
Тема 3. Чарівні перетворення				
55.	Як безпека перетворюється на небезпеку?			
56.	Виготовляємо плакат « Чому не можна спалювати листя?»			
57.	Як зробити компост?			
58.	Створюємо аплікацію із засушених пелюсток і листочків за інструкцією.			
59.	Як небезпеку перетворити на безпеку?			
60.	Досліджуємо архітектурні пам'ятки України. Замок Паланок.			
61.	Як можна уникнути небезпеки?			
62.	Чому воду називають чарівницею?			
63.	Досліджуємо властивості води.			
64.	Як працює Дніпрогес?			
65.	Як опинитися в минулому без чарівної палиці?			
66.	Переглядаємо відео про українських козаків.			
67.	Знайомимось з історико-культурним крмплексом «Запорізька Січ».			
68.	Складаємо сенкан зі словом «козак».			
69.	Виготовляємо ляльку-дергунчика за інструкцією.			
70.	Виготовляємо ляльку (продовження)			
71.	Чим привабливе природа Карпат?			
72.	Заочна екскурсія « Стежками Довбуша»			
73.	Майстер-клас із вишивання.			
74.	Як написати вірш?			
75.	Вправляємося в складанні віршів.			
76.	Чим цікаве яйце?			
77.	Чим цікаве яйце? Як перевірити свіжість яйця?			

78.	Презентуємо страви з вареного яйця.			
79.	Складаємо розповідь про чарівні перетворення всередині шкаралупи.			
80.	Оформляємо книжечку «Історія одного яйця.			
81.	Як зернятко перетворюється на хліб?			
82.	Виготовляємо символ пам'яті жертв Голодомору.			
83.	Діагностична робота №3 з теми «Чарівні перетворення».			
84.	Діагностична робота №3 з теми «Чарівні перетворення»(продовження)			
Тема. Енергія				
85.	Що таке енергія?			
86.	Що таке енергія?			
87.	Як людина використовує енергію сонця, вітру, води?			
88.	Чи буває вітер корисним?			
89.	Чи буває вітер корисним?			
90.	Виготовляємо персонажів казки «Котик і Півник» за інструкцією.			
91.	Створюємо виставу за сюжетом казки «Котик і Півник».			
92.	Що робити, якщо відчуваєш брак енергії?			
93.	Що робити, якщо відчуваєш брак енергії?			
94.	Перегляд відео про моря України. Діаграма Венна.			
95.	Виготовляємо фігурку одного з мешканців моря за інструкцією.			
96.	Кримські гори. Властивості кварцу.			
97.	Як їжак накопичує і зберігає енергію для зимівлі?			
98.	Як їжак накопичує і зберігає енергію для зимівлі?			
99.	Складаємо казку про їжачка. Відтворюємо діалог.			
100.	Виготовляємо їжачка за інструкцією.			
101.	Як заощаджувати енергію?			
102.	Переглядаємо мультфільм «Добре світло».			
103.	Подорожуємо до фабрики ялинкових прикрас на Луганщині.			
104.	Виготовляємо новорічну іграшку з лампочки за інструкцією.			
105.	У чому сила енергії роду? Робота з танграмом.			
106.	Індивідуальний проєкт про прашурів.			
107.	Описуємо враження від проведеного разом із родиною дозвілля.			
108.	Діагностична робота №4 з теми «Енергія»			

109.	Діагностична робота №4 з теми «Енергія» (продовження).			
II семестр				
Тема 4. Світ невідомий				
110.	Чому дещо нам невідоме?			
111.	Чому дещо нам невідоме?			
112.	Правила життя мільйонерів.			
113.	Майстер-клас із плетіння різдвяного снопа.			
114.	Пригадуємо зимові канікули.			
115.	Як сприймати невідоме?			
116.	Як сприймати невідоме?			
117.	Як обрати шоколад?			
118.	Як обрати шоколад?			
119.	Переглядаємо відео про Олеський замок.			
120.	Досліджуємо вітер як джерело енергії.			
121.	Чи багато невідомого навколо?			
122.	Який птах є символом Національного природного парку «Білобережжя Святослава»?			
123.	Створюємо лебедя в техніці оригамі.			
124.	Чи може відоме стати невідомим?			
125.	Чи може відоме стати невідомим?			
126.	Досліджуємо тваринний світ заповідника Єланецького степу.			
127.	Досліджуємо тваринний світ заповідника Єланецького степу.			
128.	Як приготувати смаколики?			
129.	Якої шкоди здоров'ю завдає тютюнопаління?			
130.	Якої шкоди здоров'ю завдає тютюнопаління?			
131.	Діагностична робота №5 з теми «Світ невідомий»			
132.	Діагностична робота №5 з теми «Світ невідомий»			
Тема 5. Світ невидимий				
133-135.	Як побачити невидимий світ? Переглядаємо відео про дятла. Робота за таблицею «Знаю – Хочу дізнатися»			
136.	Що таке <i>булінг</i> ? Складаємо діалог.			
137.	Урок під відкритим небом: ліплення сніговика. Властивості снігу.			
138.	Виготовлення сніжинок за інструкцією або власним задумом.			
139-140.	Які невидимі зв'язки є у природі? Подорожуємо Одещиною. Формулюємо запитання до відповідей.			

141-142.	Що таке ланцюг живлення? Складаємо ланцюги живлення, харчові ланцюги.			
143.	Як поводитися при зустрічі з безпритульними тваринами. Створюємо пам'ятку-пораду.			
144.	Подорожуємо до Аккерманської фортеці в Білгород-Дністровському. Складаємо текст-міркування про комарів. Будуємо ланцюг живлення.			
145.	Чому говорять, що правда вийде нагору, як олія з води?			
146-147.	Яку невидиму силу має слово? Граємо в слова. Подорожуємо до Полтавського драматичного театру ім. М. Гоголя. Переглядаємо мультфільм. Робота з прислів'ями.			
148-149.	Решетилівські килими ручної роботи. Створюємо хмару слів. Виготовляємо власний килимок за інструкцією.			
150.	Як невидиме може стати видимим? Аналізуємо власні звички, що негативно впливають на хребет. Як їх усунути?			
151.	Виконуємо комплекс вправ для здоров'я хребта.			
152.	З якою метою створюють еколого-натуралістичні центри? Записуємо припущення. Що таке благодійність?			
153-154.	Що таке б'юрдинг? Які риси характеру мають бути в б'юрдера? Готуємося до змагання «Я – чемпіон з б'юрдинга». Аналізуємо пам'ятку «Як здійснювати спостереження?»			
155-156.	Що таке справедливість? Аналізуємо текст «Згода – будує, незгода – руйнує». Описуємо буриштин .			
157.	Досліджуємо коробку сірників.			
158.	Переглядаємо відео. Дискусія «Вогонь – друг чи ворог». Дії під час пожежі.			
159.	Якою інформацією можна ділитися онлайн? Складаємо пораду «Як захистити особисту інформацію в мережі?» Виготовляємо смайлика .			
160-161.	У чому сила подорожника? Створюємо лепбук «Лікарські рослини».			
162-163.	Діагностична робота за темою «Світ невидимий».			
Тема 6. Приховані можливості речей				

164.	Що приховує яблуко? Описуємо яблуко. Чому яблуко темніє на місці зрізу? Досліджуємо властивості інших плодів.			
165.	Виготовляємо яблуко в техніці квілінгу.			
166.	Що приховує довкілля? Подорожуємо Сумщиною. Як зберегти світлинку на комп'ютері?			
167-168.	Які рослини є в лісах Сумщини? Яких диких тварин можна зустріти там?			
169-170.	Що зберігає історична пам'ять? Переглядаємо відео. Створюємо мапу думок про Т. Г. Шевченка.			
171.	Що допомагає людині захищати себе? Подорожуємо Тернопільщиною. Записуємо відгуки правильно.			
172.	Виготовляємо поробку із круп за інструкцією.			
173.	Спостерігаємо за розвитком квасолі. Досліди з квасолею.			
174-175.	Що таке конфлікт? Які є варіанти розв'язання конфлікту? Розігруємо діалог.			
176-177.	Кому відомі деякі можливості об'єктів? Мандруємо Харківщиною. Яких правил безпеки треба дотримуватися під час прогулянки?			
178.	Які лайфхаки допомагають навчатися? Вчимося працювати в команді.			
179.	Виготовляємо квітки з паперу за інструкцією.			
180.	Переглядаємо анімаційний фільм «Код Кнорозова». Як лайфхаки допомагали вченому?			
181-182.	Діагностична робота за темою «Приховані можливості речей».			
Тема 7. Погода				
Тиждень 1				
183.	Що таке погода? Опис погоди дня за планом. (МОВ) Робота над змістом оповідання «Диво-зернятко». Поділ тексту на частини. (МОВ) Малюнковий переказ твору. (МІО) Баштанні культурні рослини. (ПРО) Цікаві факти про кавун. (СЗО) Дробі. Запис дробів. (МАО) Борис Вовк «Червоний кавун». Аналіз прозового твору. (МОВ)			
184-185.	Що таке погода? Херсонська область на карті України. (ПРО)			

	Символи Херсонської області. (ГІО) Прогноз погоди. Як дізнатися про погоду? (ПРО) Погода та її складові. (ПРО) Термометр. Вимірювання температури повітря. (ПРО)			
186.	Що таке погода? Народні прикмети. Передбачення погоди навесні. (ГІО) Наталя Забіла «Про дівчинку Маринку». Аналіз віршованих творів про погоду. (МОВ) Практична робота: вибір одягу за погодою. (СЗО)			
187-188.	Що таке погода? Календар погоди. Атмосферні опади. (ПРО) Утворення хмар. (ПРО) https://www.youtube.com/watch?v=oT4uXwmWt5g Види хмар. Характеристика опадів за видами хмар. (ПРО) Незвичайні хмари. https://www.youtube.com/watch?v=v5XUOnf2qYO Складання уявної розповіді хмаринки. (МОВ) Вивчення пісні Н.Май «Хмарка». (МІО) https://www.youtube.com/watch?v=1XmPANGe2ss			
Тиждень 2				
189.	Хто такі синоптики? Як синоптики визначають погоду? Прогноз погоди. Аналіз прогнозу погоди. (ПРО) Хто складає прогнози погоди? Секрети роботи синоптиків і метеорологів. (ПРО) https://www.youtube.com/watch?v=A3Pqr8Ruq-k Метеостанції. Мапа погоди. (ПРО) Прилади для визначення погоди. (ПРО) Робота над медіатекстом «Смішарики. Метереологія». https://www.youtube.com/watch?v=O5mNbiX844Y Рольова гра «Телеведучий/а прогнозу погоди». (МОВ)			
190-191.	Як спланувати екскурсію за прогнозом погоди? Екскурсія до заповідника «Асканія-Нова». (ГІО) Це наше і це твоє. Асканія-Нова. (ПРО) https://www.youtube.com/watch?v=yD-Cbbs10eI Робота над медіатекстом «АСКАНІЯ-НОВА. 12 серія «Книга-мандрівка. Україна». (МОВ) https://www.youtube.com/watch?v=tADWbphxfri Тварини заповідника. Групи тварин. (ПРО) Цікаві факти про бізонів. (МОВ) Безпечна поведінка із дикими тваринами. (СЗО)			

	Ліплення з пластиліну тварин заповідника «Асканія-Нова». (ТЕО)			
192-193.	Як рослини і тварини передбачають погоду? Робота над змістом оповідання «Перо лелеки». Поділ тексту на частини. (МОВ) Малюнковий переказ твору. (МИО) Птахи. Ознаки птахів. Життя птахів навесні. Птахи-синоптики. (ПРО) Розв'язування задач про птахів. (МАО)			
194-195.	Як рослини і тварини передбачають погоду? Хмельницька область на карті України. (ПРО) Символи Хмельницької області. (ГЮ) Національний природний парк «Подільські Товтри». (ГЮ) Комахи. Ознаки комах. Як комахи передбачають погоду (ПРО) Цікаві факти про мурах. (МОВ)			
Тиждень 3				
196.	Як рослини і тварини передбачають погоду? Рослини. Групи рослин. Будова рослин. Рослини-синоптики. (ПРО) Досліджуємо разом. Природний сховок. Гігрометр із шишок. (ПРО) Народні прикмети. (МОВ) Квітковий годинник. Визначення часу за годинником. (МАО)			
197-198.	Як рослини і тварини передбачають погоду? Звірі. Ознаки звірів. Дикі та домашні звірі. Звірі-синоптики. (ПРО) Мар'яна Савка «Котище», Іван Андрусак «Котяча справа» (МОВ) Ліплення котика із пластиліну. (ТЕО)			
199-200.	Як погода впливає на настрій? Емоції. Види емоцій. (СЗО) Зміни у природі навесні. (ПРО) Діаграма настрою. Аналіз діаграми. (МАО) Читання казки «Сонячний настрій». (МОВ) https://mama-tato.com.ua/article/a-6176.html Написання власного твору-роздуму «Чи впливає погода на мій настрій?». (МОВ)			
201-202.	Які природні явища бувають небезпечними? Робота над змістом оповідання «Золоте й солодке».			

	Поділ тексту на частини. (МОВ) Малюнковий переказ твору. (МІО) Бджілка – корисна комаха. Медоносні рослини. (ПРО) Математичний диктант «Таємничий світ бджіл». (МАО) Робота над оповіданням В.Сухомлинського «Дивний ранок». (МОВ) Користь меду. (СЗО) Перша допомога при укусах бджіл. (СЗО)			
Тиждень 4				
203.	Які природні явища бувають небезпечними? Черкаська область на карті України. (ПРО) Символи Черкаської області. (ГІО) Умань. Софіївський парк. (ГІО) Як уберегтися від блискави. (СЗО)			
204.	Які природні явища бувають небезпечними? Історичні постаті України – Богдан Хмельницький. (ГІО) Віртуальна подорож до музею Богдана Хмельницького у місті Чигирин. (ГІО) Ураган. (ПРО) Як діяти під час наближення урагану? (СЗО)			
205.	Які природні явища бувають небезпечними? Первоцвіти Червоної книги України. (ПРО) Віртуальна подорож до урочища Холодний Яр на Черкащині. (ПРО) Інсценізація «Не зривайте первоцвіти!». (МОВ) Виготовлення підсніжників з паперу. (ТЕО)			
206.	Що робити, коли надворі дощ? Звідки береться дощ? https://www.youtube.com/watch?v=zaqk1s6qs24 https://www.youtube.com/watch?v=fnDKog86pvE Склад дощової краплі. (ПРО) З яких хмар можна чекати дощу? (ПРО) Синоніми. Споріднені слова. Фразеологізми. (МОВ) Вірші про дощ. (МОВ) Як одягатися у дощову погоду? (СЗО)			

207.	Створення колективного лепбука з інтегрованої теми «Погода».			
208.	Діагностична робота за темою «Погода».			
Тема 8. Я – людина				
Тиждень 1				
209-210	У чому моя неповторність? Робота над змістом оповідання «Душа народу». Поділ тексту на частини. (МОВ) Малюнковий переказ твору. (МІО) Пісня. Головні ознаки пісні. (МІО) Українська пісня – душа народу. Творчість Назарія Яремчука. (МІО) Пісенний вернісаж. (МІО)			
211-212.	У чому моя неповторність? Чернівецька область на карті України. (ПРО) Символи Чернівецької області. (ГІО) Українська Голландія під Чернівцями – долина тюльпанів. (ГІО) Цікаві факти про тюльпан. (МОВ) Вимірювання величин. Орієнтування за календарем. (МАО)			
213-214.	У чому моя неповторність? Перші весняні квіти. Будова рослин. (ПРО). Легенда про жовтий тюльпан. (МОВ) http://chl.kiev.ua/pub/Publication/Show/712 Опис тюльпану. (МОВ) Виготовлення тюльпана в техніці оригамі. (ТЕО)			
215-216.	У чому моя неповторність? Сім чудес України – Хотинська фортеця. (ГІО). Числа. Дії з числами. (МАО) Конструювання фортеці з ЛЕГО. (ТЕО)			
Тиждень 2				
217.	У чому неповторність кожної людини? Зовнішність, поведінка, здібності, характер. (ГІО) Любов Забашти «Людина починається з добра». (МОВ) Розучування пісні Н. Май «Мелодія добра». (МІО)			
218-219.	Що в мене спільного з моїми родичами? Улюблені книжки моєї родини. (МОВ) Створення та презентація своєї улюбленої книжки. (МОВ). Екскурсі до шкільної бібліотеки. Правила поведінки у бібліотеці. (ГІО)			

	Книжкова лікарня. (ТЕО)			
220-221.	Що в мене спільного з моїми родичами? Хобі моїх предків. (ГІО) Способи розмноження рослин. (ПРО). Вирощування кімнатної фіалки. (ПРО) Цікаві факти про фіалку. (МОВ)			
222-223.	Що в мене спільного з моїми родичами? Спільне хобі моєї родини. Велопрогулянки. (ГІО) Василь Сухомлинський «Мишків велосипед». https://www.youtube.com/watch?v=M4NkgaDWw3E Безпека руху велосипедиста. (СЗО) Азбука безпеки на дорозі тітоньки Соби – Велосипед, серія 12. https://www.youtube.com/watch?v=8ZSOWkWacgo Розв'язування задач на рух. (МАО)			
Тиждень 3				
224-225.	Яку людину називають гідною? Робота над змістом оповідання «Найбільший скарб». Поділ тексту на частини. (МОВ) Малюнковий переказ твору. (МІО) Чернігівська область на карті України. (ПРО) Символи Чернігівської області. (ГІО)			
226-227.	Яку людину називають гідною? Свято сім'ї. (ГІО) Майстер-клас із виготовлення родинного дерева. (ТЕО) Вправу та ігри, які допомагають позбутися негативних емоцій, образ і смутку. (СЗО)			
228-229.	Яку людину називають гідною? Інтерв'ю, повідомлення, оголошення. (МОВ) Колективна робота «Випуск газети «Новини класу»». (ТЕО)			
230.	Навіщо та як допомагати іншим? Річки Чернігівщини. Мешканці річок. (ПРО) Причини забруднення річок. (ГІО). Складання пам'ятки «Як подбати про довкілля?» (МОВ) Числа. Дії з числами. (МАО)			
Тиждень 4				
231-232.	Навіщо та як допомагати іншим? Робота над змістом оповідання «Веселка щастя». (МОВ) Поділ тексту на частини. (МОВ)			

	Малюнковий переказ твору. (МІО)			
233.	Діагностична робота за темою «Я - людина».			
234-235.	Створення колективного лепбука з інтегрованої теми «Я - людина». (ТЕО)			
236-237.	Підсумковий урок. Як ми зростали? Створення плакату власного успіху. (МОВ)			

МАТЕМАТИКА

3 КЛАС

(4 години на тиждень)

Савчак Оксана Миколаївна,
учитель початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11
Первомайської міської ради

№	Тема уроку	Дата	Примітка
І семестр			
Розділ І. Узагальнюємо і систематизуємо вивчене у 2-му класі. Вивчаємо рівняння.			
1.	Повторюємо нумерацію чисел у межах 100. Додавання і віднімання на підставі нумерації.		
2.	Додаємо і віднімаємо числа по частинах. Розрядна таблиця. Порівняння чисел.		
3.	Дії додавання і віднімання. Розв'язування задач на 2 дії.		
4.	Прийоми усного додавання і віднімання.		
5.	Компоненти та результати дій додавання і віднімання. Взаємозв'язок між додаванням та відніманням.		
6.	Перевірка правильності виконання дій додавання і віднімання. Пряма і обернена задачі.		
7.	Задачі на різницеве порівняння. Складання оберненої задачі. Дослідження задачі.		
8.	Залежність результатів дій додавання та віднімання від зміни одного з компонентів при сталому другому.		

9.	Повторення таблиць множення 2–5.		
10.	Таблиці множення чисел 6-9.		
11.	Арифметична дія ділення. Ознака парності чисел		
12.	Таблиці ділення на 6 і на 7. Взаємозв'язок між діями множення та ділення.		
13.	Таблиці ділення на 8 і на 9.		
14.	Перевірка правильності виконання дій множення і ділення. Збільшення і зменшення числа у кілька разів.		
15.	Задачі на кратне порівняння і обернені до них.		
16.	Діагностична робота №1		
17.	Аналіз діагностичної роботи		
18.	Математичний ярмарок		
19.	Числові вирази. Порядок виконання дій		
20.	Складання виразу до задачі.		
21.	Задачі на знаходження частки.		
22.	Розв'язування складених задач на 2–4 дії, які є комбінацією вивчених видів простих задач (задачі на різницеве порівняння; задачі на знаходження суми).		
23.	Повторюємо геометричні фігури на площині.		
24.	Знайомство із табличною формою короткого запису задачі.		
25.	Складання задач за скороченим записом.		
26.	Знаходження третього доданка за сумою трьох.		
27.	Прості рівняння. Розв'язування рівнянь із діями першого ступеня.		
28.	Розв'язування рівнянь з діями другого ступеня.		
29.	Нерівність зі змінною. Знаходження розв'язків нерівності зі змінною.		
30.	Розв'язування ускладнених рівнянь.		
31.	Розв'язування задач складанням рівнянь.		
32.	Довжина. Метр, дециметр, сантиметр, міліметр.		
33.	Розв'язування задач з одиницями довжини		
34.	Пряма, промінь, відрізок. Прямі і криві. Замкнені та незамкнені лінії. Ламана. Довжина ламаної.		

35.	Пряма, промінь, відрізок. Прямі і криві. Замкнені та незамкнені лінії. Ламана. Довжина ламаної		
36.	Кути. Прямий кут, непрямі кути. Многокутник та його елементи		
37.	Ознаки прямокутника і квадрата		
38.	Периметр прямокутника і квадрата.		
39.	Задачі на знаходження сторони квадрата за відомим периметром		
40.	Урок закріплення знань, умінь і навичок з теми «Периметр прямокутника (квадрата)»		
41.	Коло і круг. Центр, радіус, діаметр.		
42.	Задачі, що передбачають розвиток уміння розрізняти елементи кола і круга.		
43.	Лічильна одиниця «сотня». Лічба сотнями.		
44.	Лічба у межах тисячі. Розрядний склад числа.		
45.	Утворення трицифрових чисел.		
46.	Закріплення знань, умінь і навичок.		
47.	Розклад чисел на розрядні доданки.		
48.	Віднімання одного з розрядних доданків.		
49.	Додавання та віднімання суми двох розрядних доданків. Розв'язування задач.		
50.	Визначення загальної кількості одиниць, десятків і сотень у числі.		
51.	Збільшення та зменшення числа у 10 і 100 разів. Ознаки подільності на 2, 5 і 10.		
53.	Закріплення вмінь порівнювати числа.		
54.	Удосконалення вмінь порівнювати числа. Розв'язування задач.		
55.	Числа. Дії з числами. Сюжетні задачі.		
56.	Додавання і віднімання круглих чисел. Розв'язування задач.		
57.	Вибір схеми розв'язування задачі відповідно до запитання. Складання задачі за числовими даними і схемою.		
58.	Множення і ділення круглого числа на одноцифрове число. Розв'язування задач.		
59.	Ділення круглого числа на кругле двома способами. Ознайомлення із задачею на знаходження четвертого пропорційного.		

60.	Закріплення знань, умінь і навичок. Ділення круглих чисел. Розв'язування задач.		
61.	Діагностична робота		
62.	Складання і розв'язування задач. Доповнення задачі, оберненої до даної.		
63.	Множення одноцифрового числа на кругле і ділення круглого числа на кругле шляхом послідовного множення (ділення).		
64.	Творча робота над задачею		
II семестр			
65.	Закріплення знань, умінь та навичок.		
66.	Закріплення знань, умінь та навичок. Задачі на множення.		
67.	Ділення з остачею. Властивості остачі. Задачі на подвійне зведення до одиниці.		
68.	Перевірка ділення з остачею. Задачі на кратне порівняння двох добутків.		
69.	Додавання виду $350 + 200$, $350 + 20$. Віднімання виду $350 - 200$, $350 - 20$.		
70.	Додавання виду $350 + 240$. Віднімання виду $350 - 240$.		
71.	Додавання виду $260 + 40$. Віднімання виду $300 - 70$. Задача на знаходження четвертого пропорційного (другий вид).		
72.	Додавання виду $70 + 60$, $260 + 50$ частинами.		
73.	Віднімання виду $120 - 50$ частинами: способом розкладання від'ємника на зручні доданки.		
74.	Додавання виду $380 + 120$. Віднімання виду $500 - 340$.		
75.	Додавання виду $350 + 170$.		
76.	Віднімання виду $350 - 170$ двома способами.		
77.	Закріплення вмінь усно додавати і віднімати круглі трицифрові числа.		
78.	Округлення чисел до десятків, до сотень.		
79.	Додавання і віднімання круглих чисел способом округлення до сотень.		
80.	Алгоритм виконання письмового додавання й віднімання трицифрових чисел без переходу через розряд.		

81.	Письмове додавання трицифрових чисел з переходом через розряд, коли в сумі одержуємо нуль у одному з розрядів.		
82.	Письмове додавання трицифрових чисел з переходом через розряд. Письмове додавання у випадку кількох доданків.		
83.	Письмове додавання трицифрових чисел з переходом через розряд.		
84.	Письмове віднімання трицифрових чисел, коли зменшуване містить нулі в різних розрядах. Перевірка правильності обчислень.		
85.	Письмове віднімання трицифрових чисел, коли зменшуване містить нулі в кількох розрядах. Розв'язування задач.		
86.	Письмове віднімання чисел із переходом через розряд. Перевірка правильності обчислень.		
87.	Діагностична робота		
Розділ II. Величини. Сюжетні задачі.			
88.	Одиниці часу: тисячоліття, століття, десятиліття, рік. Перетворення іменованих чисел.		
89.	Одиниці часу: рік, місяць, тиждень, доба. Календар. Порівняння іменованих чисел та дії над ними.		
90.	Одиниці часу: доба, година, хвилина, секунда. Дії над іменованими числами.		
91.	Перетворення іменованих чисел та дії над ними.		
92.	Два способи називання часу за годинником. Розв'язування задач на визначення тривалості події		
93.	Визначення часу за годинником. Визначення тривалості події, часу початку і закінчення події.		
94.	Визначення часу за електронним годинником. Задачі на визначення тривалості події.		
95.	Задачі з одиницями часу.		
96.	Закріплення знань, умінь і навичок з теми «Час».		
97.	Діагностична робота		
98.	Числа. Дії з числами. Сюжетні задачі.		

99.	Прості задачі, що містять трійки взаємопов'язаних величин, та обернені до них.		
100.	Множення суми на число і числа на суму.		
101.	Множення виду $24 \cdot 3$, $240 \cdot 3$, $204 \cdot 3$, $4 \cdot 23$, $4 \cdot 230$, $4 \cdot 203$. Розв'язування задач.		
102.	Множення трицифрового числа на одноцифрове і одноцифрового – на трицифрове.		
103.	Сполучний закон множення. Пропедевтика розв'язування задач на спільну роботу.		
104.	Задача на спільну роботу та обернена до неї.		
105.	Правило ділення суми на число.		
106.	Ділення двоцифрового, трицифрового числа на одноцифрове виду $39 : 3$, $63 : 3$, $396 : 3$. Розв'язування задач.		
107.	Ділення двоцифрового, трицифрового числа на одноцифрове виду $42 : 3$, $112 : 7$.		
108.	Ділення двоцифрового, трицифрового числа на одноцифрове виду $42 : 3$, $112 : 7$.		
109.	Ділення круглого числа на кругле виду $420 : 20$. Задача на подвійне зведення до одиниці.		
110.	Розв'язування задач на подвійне зведення до одиниці. Обернені до них задачі.		
111.	Ділення виду $51 : 17$ способом підбору.		
112.	Обчислення виразів виду $64 : 16$ способом послідовного ділення.		
113.	Залежність результатів дій множення та ділення від зміни одного з компонентів при сталому другому.		
114.	Закріплення знань, умінь і навичок. Творча робота над задачею.		
115.	Ділення з остачею		
116.	Властивість остачі		
117.	Закріплення вмінь знаходити остачу від ділення та застосовувати властивість остачі.		
118.	Закріплення знань, умінь і навичок.		
119.	Діагностична робота		
120.	Частини. Поділ на рівні частини. Дріб з чисельником 1.		
121.	Порівняння дробів із чисельником 1.		

122.	Знаходження частини від числа.		
123.	Закріплення знань, умінь і навичок знаходити частину від числа.		
124.	Знаходження числа за його частиною		
125.	Закріплення знань, умінь і навичок знаходити число за його частиною.		
126.	Закріплення знань, умінь і навичок знаходити число за його частиною.		
Величини. Сюжетні задачі			
127.	Місткість		
128.	Маса. Перетворення та порівняння іменованих чисел, виражених в одиницях маси. Дії над ними.		
129.	Розв'язування задач із одиницями маси.		
130.	Вартість. Підрахунок грошей.		
131.	Перетворення і порівняння іменованих чисел, виражених в одиницях вартості.		
132.	Діагностична робота		
133.	Повторення вивченого матеріалу. Додавання і віднімання різнойменних іменованих чисел (додаткова тема).		
134.	Повторення вивченого матеріалу. Задачі з одиницями вартості.		
135.	Повторення вивченого матеріалу. Задачі для майбутніх бізнесменів.		
136.	Повторення вивченого матеріалу. Підбір грошей.		
137.	Повторення вивченого матеріалу. Підбір грошей.		
138.	Повторення вивченого матеріалу		
139.	Повторення вивченого матеріалу		
140.	Повторення вивченого матеріалу		

УКРАЇНСЬКА МОВА

3 клас

(5 годин на тиждень)

Савчак Оксана Миколаївна,

№	Тема уроку	Дата	Примітка
1 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Голосні та приголосні звуки. Склад. Наголос. Голосні наголошені та ненаголошені. Позначення твердості та м'якості приголосних на письмі. Позначення звуку [й] у різних позиціях. Синоніми. Антоніми. Пряме та переносне значення.</i>			
1.	Що спонукає людей читати?		
2.	Чи може людина розучитися писати?		
3.	За яких умов можна поспілкуватися усно?		
4.	Як книга допомагає подорожувати?		
5.	Чи може зникнути рукописне письмо?		
2 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Основа та закінчення. Спільнокореневі слова. Пряме та переносне значення. Види речення за метою висловлення. Роль розділових знаків у позначенні речення на письмі.</i>			
6.	Чим виразне читання схоже на пісню або танець?		
7.	Що спільного між поїздом та складом слова, або чи всім словам потрібно закінчення?		
8.	Як навчитися керувати голосом, або чи є цінність у власних аудіозаписах?		
9.	Є швидкі та швидкісні поїзди, а чи важливо вміти швидко писати?		
10.	Скільки вагонів може бути в потязі, або скільки спільнокореневих слів може утворитися від одного кореня?		
3 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Основа та закінчення. Спільнокореневі слова. Пряме та переносне значення. Види речення за метою висловлення. Роль розділових знаків у позначенні речення на письмі.</i>			
11.	Як переказати думку іншого, не спотворивши її?		
12.	Чому говорять, що письменники зберігають мову?		
13.	Чому не зник живопис, коли з'явилися світлини?		
14.	Чому говорять, що письменники зберігають мову? (Продовження)		

15.	Чи було би добре, якби всі слова писалися «по слуху»?		
4 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Основа та закінчення. Спільнокореневі слова. Історичне чергування у формах слова та споріднених словах.</i>			
16.	Чи може той самий корінь писатися по-різному?		
17.	Чи може той самий корінь писатися по-різному? (Продовження.)		
18.	Чи може той самий корінь писатися по-різному? (Продовження.)		
19.	Чому іноземцям, які вивчають українську мову, треба обов'язково розповісти про історичне чергування звуків?		
20.	Чим фотографія відрізняється від плаката?		
5 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Основа та закінчення. Спільнокореневі слова. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звука ненаголошеним, глухого приголосного дзвінким, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова.</i>			
21.	Чи завжди уважне слухання є запорукою розуміння того, що говорить інша людина?		
22.	Як впізнати іноземця, коли він спілкується українською мовою?		
23.	Чому в деяких оповіданнях мало діалогів?		
24.	Коли різна вимова того самого слова не заважає зрозуміти його?		
25.	Про що може повідомити трейлер до мультфільму?		
6 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звука ненаголошеним, глухого приголосного дзвінким, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова.</i>			
26.	Чи можна з назви тексту дізнатися, про що буде текст – про минуле, сучасність чи про майбутнє?		
27.	Які тексти допомагають дізнаватися про минуле: тексти науковців чи письменників?		
28.	Чи зникне паперова книжка з появою електронної?		

29.	Як слова в тексті допомагають зрозуміти, що подія відбулася в минулому?		
30.	Що в минулому людям заміняло перегляд телевізійних програм?		
7 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звука ненаголошеним, глухого приголосного дзвінким, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків.</i>			
31.	Чи можна життєву історію перетворити у вірш?		
32.	Чому діти мають вчитись писати без помилок?		
33.	Чи будуть людські таланти та здібності цінні в майбутньому?		
34.	Як озвучують мультфільми?		
8 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звука ненаголошеним, глухого приголосного дзвінким, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Історичне чергування у формах слова та споріднених словах. Складні слова.</i>			
35.	Чи відрізняються сучасні колискові від тих, що співали дітям у минулому?		
36.	Як слова, використані автором, дозволяють дізнатися, про які часи розповідається у тексті?		
37.	Тест компетентностей № 1		
38.	Чи є щось спільне між літописцем минулих часів та сучасним та блогером?		
39.	Як вмирають та народжуються слова?		
9 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Складні слова. Спільнокореневі слова. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Лексичне значення слова. Уявлення про власне українські слова та слова, запозичені з інших мов.</i>			
40.	Як письменники перетворюють звичні речі на незвичні?		
41.	Як перетворити слабку позицію голосного звука на сильну?		

42.	Як перетворити слабку позицію голосного звуку на сильну? (Продовження.)		
43.	Як іншомовні слова перетворюються на слова української мови?		
44.	Як письменники перетворюють кольори в людські емоції?		

10 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення

Голосні та приголосні звуки. Склад. Наголос. Голосні наголошені та ненаголошені. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звуку ненаголошеним, глухого приголосного дзвінким, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Основа та закінчення. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Види речення за метою висловлення. Роль розділових знаків у позначенні речення на письмі.

45.	Чи є серед слів хамелеони?		
46.	Як про величезний проміжок часу розповісти в короткому тексті?		
47.	Чому можливий мультфільм без слів?		
48.	Чи всі казки чарівні?		
49.	Як перетворити слабку позицію звуку в суфіксі на сильну?		

11 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення.

Склад. Наголос. Голосні наголошені та ненаголошені. Орфоепічний словник як довідкове джерело норм літературної вимови. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звуку ненаголошеним, глухого приголосного дзвінким, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Основа та закінчення. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова.

50.	Чим чарівна казка відрізняється від притчі?		
51.	Скільки різних коміксів можна створити на основі однієї притчі?		
52.	Як визначити рід у словах-назвах предметів?		
53.	Скільки різних вистав можна створити на основі однієї притчі?		
54.	Для чого словам-назвам ознак та назвам дій змінюватися за родами?		

12 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення.

<i>Голосні наголошені та ненаголошені. Орфоепічний словник як довідкове джерело норм літературної вимови. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звука ненаголошеним, глухого приголосного дзвінком, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова. Історичне чергування у формах слова та споріднених словах. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Основа та закінчення. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова. Види речення за метою висловлення.</i>			
55.	Як порівняння перетворює звичайний опис на художній, або чи варто дощ вимірювати ополоником?		
56.	Як за допомогою слів можна перетворити спокій в рух?		
57.	Які чарівники перетворюють іншомовні тексти на україномовні?		
58.	Чи може в слові бути декілька суфіксів?		
59.	Що треба знати про тон голосу, щоб не ображати інших?		
13 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. <i>Голосні наголошені та ненаголошені. Орфоепічний словник як довідкове джерело норм літературної вимови. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звука ненаголошеним, глухого приголосного дзвінком, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Основа та закінчення. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова. Види речення за метою висловлення.</i>			
60.	Чи є слова сила та енергія тотожними?		
61.	Чи бувають вірші солодкими?		
62.	Який префікс обрати, якщо хатка дуже солодка: «ПрЕсолодка хатка» чи «ПрИсолодка хатка»?		
63.	Як актори зображують настрій та емоції персонажів?		
64.	Як актори зображують настрій та емоції персонажів?		
14 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. <i>Голосні наголошені та ненаголошені. Чергування звуків (заміна наголошеного голосного звука ненаголошеним, глухого приголосного дзвінком, твердого приголосного м'яким або пом'якшеним), яке не впливає на зміну значення слова. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм</i>			

<i>правопису. Основа та закінчення. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова.</i>			
65.	Перегляд фільмів або мультфільмів – поглинач людської енергії чи джерело?		
66.	Чому люди чекають на продовження фільмів або мультфільмів?		
67.	Чи всі мріють зніматися в кіно?		
68.	Як стати актором?		
69.	Як написати сценарій майбутнього фільму?		
15 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. <i>Голосні наголошені та ненаголошені. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису.</i>			
70.	Як вітальна листівка або онлайн-повідомлення передають енергію?		
71.	Як уміння наводити аргументи впливає на співбесідника?		
72.	Тест № 2		
73.	Якщо викидають непотрібні речі, то чи можна викинути непотрібні слова?		
74.	Слухання пісень – поглинач людської енергії чи джерело?		
16 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення.			
75.	Діагностична робота. Списування Повторення вивченого матеріалу		
76.	Написання діалогу		
77.	Складання тексту за малюнком		
78.	Підбір синонімів		
79.	Спільнокореневі слова. Будова слова		
80.	Слова, написання яких перевіряється за словником		
17 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення <i>Голосні наголошені та ненаголошені. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису.</i>			
81.	Чи кожний має власну думку?		
82.	Як поети роблять невідоме привабливим?		
83.	Як художники невідомий світ роблять відомим?		
84.	Як звуковий супровід мультфільму розкриває невідоме?		

85.	Кого легше зобразити у виставі: людину чи тварину?		
18 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. Голосні наголошені та ненаголошені. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису.			
86.	Яку інформацію можна отримати з просвітницьких телепрограм?		
87.	Чи є слова безлюдний та заселений антонімами?		
88.	Чим повість-казка відрізняється від казки?		
89.	Чи кожний має власну думку? (Продовження.)		
90.	Чи кожний має власну думку? (Продовження.)		
19 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. Голосні наголошені та ненаголошені. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису.			
91.	Чим відрізняється письменник від науковця, коли пише книжку про невідому істоту?		
92.	Чи легко актору зобразити невідому істоту?		
93.	Чи може чудовисько бути чудовим?		
94.	Що може бути спільного між поетом та Івасиком-Телесиком?		
95.	Звідки прилітають крилаті слова?		
20 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення Позначення звуку [й] у різних позиціях. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Уявлення про способи словотворення. Складні слова. Синоніми. Уявлення про власне українські слова та слова, запозичені з інших мов. Словник іношомовних слів.			
96.	Чи є в слові щось невидиме?		
97.	Чи варто довіряти почутому або побаченому?		
98.	Чи варто довіряти почутому або побаченому? (Продовження.)		
99.	Чи варто довіряти почутому або побаченому? (Продовження.)		
100.	Чи може казка чи історія бути хімічною ?		
21 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Уявлення про способи словотворення. Уявлення про власне українські слова та слова, запозичені з інших мов. Словник іношомовних слів. Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків.			
101.	Що може об'єднати різні тексти?		

102.	Як слова допомагають невидиме зробити видимим?		
103.	Чому порівнювати щось між собою краще з використанням схеми?		
104.	Що можуть приховувати букви, коли позначають приголосні звуки?		
105.	Як подорожувати, не виходячи з дому?		
22 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Синоніми.			
106.	Де шукати правдиву інформацію?		
107.	Чого більше в оповіданні про кротів – людського чи кротячого?		
108.	Чи може щось приховувати рекламна листівка?		
109.	Чи може в інструкції бути щось прихованим (невидимим)?		
110.	Що приховує в собі приказка?		
23 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. <i>Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова. Уявлення про способи словотворення.</i>			
111.	Інтернет – це видимий чи невидимий світ?		
112.	Інтернет – це видимий чи невидимий світ? (продовження)		
113.	Чи є невидимий світ інтернету безпечним?		
114.	Чи є невидимий світ інтернету безпечним? (продовження)		
115.	Як знайти дружній вебсайт?		
24 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення. <i>Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова.</i>			
116.	Як можна дізнатися значення слова, якщо цього слова немає в словнику?		
117.	Для чого в казках з'являються другорядні персонажі?		
118.	Чому люди інколи перечитують прочитане раніше?		
119.	Що таке проблема?		
120.	Що означає «уміти користуватися» сайтом?		

25 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення.

Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова. Уявлення про способи словотворення. Переносне значення слова.

121.	Чи є у віршів «суперсила»?		
122.	А чи має «суперсилу» буква або кома?		
123.	Яка «суперсила» є у слів-назв дій?		
124.	Яка «суперсила» проявляється в іграх зі словами?		

26 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення.

Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова. Уявлення про способи словотворення.

125.	Для чого автор дещо приховує від читача в своєму оповіданні?		
126.	Що слід уміти приховувати в спілкуванні, коли треба домовитися?		
127.	Чи можна приховати свій характер?		
128.	Для чого уміти змінювати слова-назви дій за особами?		
129.	Чи можна створити власний сайт?		

27 тиждень. Змістова лінія: досліджуємо мовлення.

Позначення звуків, що чергуються, на письмі. Орфограми, пов'язані з чергуванням звуків. Орфографічний словник як довідкове джерело щодо норм правопису. Значущі частини основи слова: префікс, корінь, суфікс. Спільнокореневі слова. Складні слова.

130.	Що може слово приховувати в своїх формах?		
131.	Які приховані можливості криються в заголовках?		
132.	Чи завжди мультфільм є вигадкою?		
133.	Де можуть приховуватися людські спогади?		
134.	Де можуть приховуватися людські спогади? (Продовження.)		

УКРАЇНСЬКА МОВА

3 клас

(5 годин на тиждень)

Литвинюк Світлана Андріївна,
учитель початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11
Первомайської міської ради

№	Тема	Дата	Корекція	Примітка
1.	Що спонукає людей читати? Вірш «Літо» напам'ять.			
2.	Чи може людина розучитися читати?			
3.	За яких умов можна поспілкуватися усно?			
4.	Як книга допомагає подорожувати?			
5.	Чи може зникнути рукописне письмо?			
6.	Чим виразне читання схоже на пісню або танець?			
7.	Що спільного між поїздом та складом слова?			
8.	Як навчитися керувати голосом?			
9.	Чи важливо вміти швидко писати?			
10.	Скільки спільнокореневих слів може утворитися від одного кореня?			
11.	Чи може той самий корінь писатися по-різному?			
12.	Чому говорять, що письменники зберігають мову?			
13.	Чому не зник живопис, коли з'явилися світлини?			
14.	Чому не зник живопис, коли з'явилися світлини?			
15.	Чи було би добре, якби всі слова писалися «по слуху»?			
16.	Чи може той самий корінь писатися по-різному?			
17.	Чи може той самий корінь писатися по-різному? Вірш «У морі жаби не живуть» напам'ять.			

18.	Чи може той самий корінь писатися по-різному? Вірш «У морі жаби не живуть» напам'ять (продовження).			
19.	Чому іноземцям треба розповісти про історичне чергування звуків?			
20.	Чим фотографія відрізняється від плаката?			
21.	Чи завжди уважне слухання є запорукою розуміння того, що говорить інша людина?			
22.	Як впізнати іноземця, коли він спілкується українською мовою?			
23.	Чому в деяких оповіданнях мало діалогів?			
24.	Коли різна вимова того самого слова не заважає зрозуміти його?			
25.	Про що може повідомити трейлер до мультфільму?			
26.	Чи можна з назви тексту дізнатися, про що буде текст – про минуле, сучасність чи майбутнє?			
27.	Які тексти допомагають дізнаватися про минуле: тексти науковців чи письменників?			
28.	Чи зникне паперова книжка з появою електронної?			
29.	Як слова в тексті допомагають зрозуміти, що подія відбувалася в минулому?			
30.	Що в минулому людям заміняло перегляд телевізійних передач, програм?			
31.	Чи можна життєву історію перетворити у вірш?			
32.	Чому діти мають вчитися писати без помилок?			
33.	Чи будуть людські таланти та здібності цінні в майбутньому?			
34.	Як озвучують мультфільми?			
35.	Чи відрізняються сучасні колискові від тих, що співали дітям у минулому?			
36.	Як слова, використані автором, дозволяють дізнатися про які часи розповідається в тексті?			
37.	ТЕСТ №1			
38.	Чи є щось спільне між літописцем минулих часів та сучасним?			
39.	Як вмирають та народжуються слова?			
40.	Як письменники перетворюють звичні речі на незвичні?			

41.	Як перетворити слабку позицію голосного звука на сильну?			
42.	Як перетворити слабку позицію голосного звука на сильну?(продовження)			
43.	Як іншомовні слова перетворюються на слова української мови?			
44.	Як письменники перетворюють кольори в людські емоції?			
45.	Чи є серед слів хамелеони?			
46.	Як про величезний проміжок часу розповісти в короткому тексті?			
47.	Чому можливий фільм без слів?			
48.	Чи всі казки чарівні?			
49.	Як перетворити слабку позицію в сильну в суфіксі?			
50.	Чим чарівна казка відрізняється від притчі?			
51.	Скільки різних коміксів можна створити на основі однієї притчі?			
52.	Як визначити рід у словах-назвах предметів?			
53.	Скільки різних вистав можна створити на основі однієї притчі?			
54.	Для чого словам-назвам ознак та назвам дій змінюватися за родами?			
55.	Як порівняння перетворює звичайний опис на художній, або чи варто дощ вимірювати ополоником?			
56.	Як за допомогою слів можна перетворити спокій в рух?			
57.	Які чарівники перетворюють іншомовні тексти на україномовні?			
58.	Чи може в слові бути декілька суфіксів?			
59.	Що треба знати про стан голосу, щоб не ображати інших?			
60.	Чи є слова <i>сила</i> та <i>енергія</i> тотожними?			
61.	Чи бувають вірші солодкими?			
62.	Який префікс обрати, якщо хатка дуже солодка?			
63.	Як актори зображують настрій та емоції персонажів? Вірш «Солодка хата» напам'ять.			
64.	Що означають слова <i>генератор</i> та <i>генерувати</i> ?			
65.	Перегляд фільмів або мультфільмів – поглинач людської енергії чи джерело?			

66.	Чому люди чекають на продовження фільмів чи мультфільмів?			
67.	Чи всі мріють зніматися в кіно? Як стати актором?			
68.	Як стати актором?			
69.	Як написати сценарій майбутнього фільму?			
70.	Як вітальна листівка або онлайн-повідомлення передають енергію?			
71.	Як уміння наводити аргументи впливає на співбесідника?			
72.	ТЕСТ № 2			
73.	Якщо непотрібні речі викидають, то чи можна викинути непотрібні слова?			
74.	Слухання пісень – поглинач людської енергії чи джерело?			
75.	Слова з префіксами роз-, без-(закріплення).			
76.	Слова з префіксами з-, с-(закріплення).			
77.	Узагальнюємо знання, вміння та навички.			
78.	Узагальнюємо знання.			
II семестр				
79.	Чи кожний має власну думку?			
80.	Як поети роблять невідоме привабливим?			
81.	Як художники невідомий світ роблять відомим?			
82.	Як звуковий супровід мультфільму розкриває невідоме?			
83.	Кого легше зобразити у виставі: людину чи тварину?			
85.	Яку інформацію можна отримати з просвітницьких телепрограм?			
86.	Чи є слова безлюдний та заселений антонімами?			
87.	Чим повість-казка відрізняється від казки?			
88.	Чи кожний має власну думку?			
89.	Скільки епізодів може бути в художньому творі?			
90.	Чим відрізняється письменник від науковця, коли пише книжку про невідому істоту?			
91.	Чи легко актору зобразити невідому істоту?			
92.	Чи може чудовисько бути чудовим?			
93.	Що може бути спільного між поетом та Івасиком-Телесиком?			
94.	Звідки прилітають крилаті слова?			
95.	Чи є в слові щось невидиме?			

96.	Чи варто довіряти почутому або побаченому?			
97.	Чи варто довіряти почутому або побаченому?(продовження)			
98.	Чи варто довіряти почутому або побаченому?(продовження)			
99.	Чи може казка чи історія бути хімічною?			
100.	Що може об'єднати різні тексти?			
101.	Як слова допомагають невидиме зробити видимим?			
102.	Чому порівнювати щось між собою краще з використанням схеми?			
103.	Що можуть приховувати букви, коли позначають приголосні звуки?			
104.	Як подорожувати, не виходячи з дому?			
105.	Де шукати правдиву інформацію?			
106.	Чого більше в оповіданні про кротів – людського чи кротячого?			
107.	Чи може щось приховувати рекламна листівка?			
108.	Чи може в інструкції бути щось прихованим(невидимим)?			
109.	Що приховує в собі приказка?			
110.	Інтернет – це видимий чи невидимий світ?			
111.	Інтернет – це видимий чи невидимий світ?(продовження)			
112.	Чи є швидкісний світ інтернету безпечним?			
113.	Чи є швидкісний світ інтернету безпечним?(продовження)			
114.	Як знайти дружній вебсайт?			
115.	Як можна дізнатися значення слова, якщо цього слова немає в словнику?			
116.	Для чого в казках з'являються другорядні персонажі?			
117.	Чому люди інколи перечитують прочитане раніше?			
118.	Що таке проблема?			
119.	Що означає «куміти користуватися» сайтом?			
120.	Чи є у віршів «суперсила»?			
121.	А чи має «суперсилу» буква або кома?			
122.	Яка «суперсила» є у слів-назв дій?			
123.	Яка «суперсила» проявляється в іграх зі словами?			

124.	Для чого автор дещо приховує від читача в своєму оповіданні?			
125.	Що слід уміти приховувати в спілкуванні, коли треба домовитися?			
126.	Чи можна приховувати свій характер?			
127.	Для чого вміти змінювати слова-назви дій за особами?			
128.	Чи можна створити власний сайт?			
129.	Що може слово приховувати в своїх формах?			
130.	Які приховані можливості криються в заголовках?			
131.	Чи завжди мультфільм є вигадкою?			
132.	Де можуть приховуватися людські спогади?			
133.	Де можуть приховуватися людські спогади?			
134.	Чи може серце бути залізним?			
135.	Чим біографія поета може бути цікавою для читача?			
136.	Кому жести допомагають під час декламування: виконавцеві чи глядачу?			
137.	Як навчитися писати особові закінчення без помилок?			
138.	Як спілкування з іншою людиною впливає на наші емоції?			
139.	Чи можуть листуватися незнайомі люди?			
140.	Чи завжди «підходити» - це наблизитися до когось?			
141.	Чи є щось спільне між рецептом від лікаря та рецептом страви?			
142.	Чи інструкція відрізняється від рецепта?			
143.	Чим відрізняється вітальна листівка від рекламної?			
144.	Чим словесні замальовки відрізняються від малюнків, зроблених олівцем?			
145.	Чому автори в казках часто обирають головними персонажами тварин?			
146.	Які різні джерела допомагають отримати більше інформації про те, що цікавить?			
147.	Що є спільного між листами та листівками?			
148.	Чи можна завжди слово <i>цар</i> замінити словом <i>володар</i> , а слово <i>володар</i> словом <i>цар</i> ?			

149.	Як звучання голосу оповідача допомагає відчутти, що відбулося?			
150.	Як слово утворюється від двох слів, чи завжди воно буде складним?			
151.	Тест № 3			
152.	Що спільного і що відмінного в словах благодійник та лиходій?			
153.	Чому автори дають своїм творам дивні заголовки?			
154.	Чи легко відрізнити правдиву інформацію від неправдивої?			
155.	Для чого існують різні шрифти?			
156.	Чи означає «робити з мухи слона» те саме, що «робити з собаки корову»?			
157.	Що таке хештег?			

РОЗРОБКИ УРОКІВ

3 клас

УКРАЇНСЬКА МОВА

Литвинюк Світлана Андріївна,
учитель початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11
Первомайської міської ради

Проблемне питання: Чи можна завжди слово **цар** замінювати словом **володар**, а слово **володар** словом **цар**?

Мета:

- **формування предметних компетентностей:** розширити знання учнів про частини мови, удосконалити вміння розрізняти їх; збагачувати словниковий запас, удосконалювати навички каліграфічного й грамотного письма; розвивати мовлення, пам'ять.

- **формування ключових компетентностей:**

✓ **уміння вчитися:** формувати здатність переключатися з одного виду діяльності на інший; розвивати вміння організовувати своє робоче місце, оцінювати свою роботу та роботу однокласників; розвивати пізнавальний інтерес;

✓ **комунікативної:** розвивати зв'язне мовлення, вміння доводити власну думку, правильно формулювати висловлювання, дотримуватися етичних норм мовлення, культури спілкування;

✓ **самоосвітньої:** удосконалювати навички самостійної роботи;

✓ **здоров'язберігаючої:** слідкувати за поставою;

✓ **соціальної:** розвивати вміння продуктивно працювати в парах, групах, виявляти ініціативу;

✓ **загальнокультурної:** дотримуватися правил поведінки на уроці; бачити прекрасне в природі та засуджувати погані вчинки людей; берегти природу.

Обладнання: тижневий модуль з інтегрованого курсу «Українська мова» (3 клас), медіа, смартфони.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. Створення позитивного психологічного настрою (використання LEGO)

- Шановні учні, запрошую вас на урок української мови. Але спочатку прислухатись до себе й визначити, з яким настроєм ми розпочинаємо нашу роботу. Продемонструйте цеглинку того кольору, який відповідає вашому настрою. Спробуйте пояснити, чому у вас такий настрій. *(на дошці зразки цеглинок з позначенням настрою)*
- Пропоную в парі обмінятися цеглинками й подарувати один одному комплімент.
- У кого покращився настрій?
- Тож, до роботи!

II. Актуалізація опорних знань

1. Каліграфічна хвилинка
Цар цар володар
 - В якому випадку ці слова пишуться з великої букви?
 - Складіть речення з будь-яким із цих слів.
 - Оцініть себе за допомогою відповідного емотикона.

III. Визначення теми і мети уроку

1. Мотивація навчальної діяльності
 - Перед нами стоїть проблемне питання: Чи завжди можна слово **цар** замінити словом **володар**, а слово **володар** - словом **цар**?

- Створимо діаграму за допомогою цеглинок LEGO.

IV. Сприйняття нових знань

1. Досліджуймо мовлення

- а) Розгляньте хмару слів

- На картці надруковано уривок з твору (останній абзац тексту, с.143.). Прочитайте його.
- Випишіть з уривку слова-назви дій, додаючи відповідне закінчення.
- Перевірте роботу за текстом у хрестоматії на с.143 (останній абзац).

Поки ми їдемо до Києва, я думаю про неї. Зараз восьма вечора, а значить, прабабуня вечерея_. У кімнаті цока_ годинник і про щось торохт_ радіо, в якому ми замінили батарейки. В її вікна зазира_ сусіди: лисиці, вовки, ведмеді, лосі, косулі, коні. І весь барбарис, весь барвінок лісу цвіт_ для неї.

- Дослідіть будову слова **замінили**.

4. Досліджуймо

а) Робота за таблицею З-Х-Д за темою «Чорнобиль».

- Пригадайте, що вам відомо про Чорнобиль? Спробуйте заповнити першу і другу колонки таблиці З-Х-Д.

Чорнобиль

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався/ дізналася

- Оберіть з ким із однокласників ви хочете порадитися щодо правильності виконання завдання.

5. Досліджуймо медіа

а) Перегляд мультфільму

- Пропоную переглянути мультфільм «Книга – мандрівка. Україна. 5 серія. Чорнобиль». Це не дуже весела історія. Але, це історія, яка відбулася і наслідки якої продовжують впливати на життя українців. Під час перегляду знайдіть інформацію до другої колонки в таблиці З-Х-Д «Чорнобиль».

Якщо під час перегляду мультфільму була знайдена необхідна інформація – постав у третій колонці знак «+», якщо відповідної інформації не виявлено, – постав у третій колонці знак «-».

Режим

доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=NScp7nwB0eQ&vl=uk>

2) Бесіда за змістом мультфільму

- Хто головний персонаж мультфільму?
- Які емоції викликає в тебе розповідь ведмедика?
- Як звучання голосу допомагає відчувати, що відбулося?
- Хто створює в мультфільмі звукові ефекти?

6. Рольова гра: озвучуємо мультфільм.

- Уявіть себе актором, який озвучує цей мультфільм. Вимкніть звук і намагайтеся читати титри так, мовби ви озвучуєте ведмедика.

7. Читаймо. Стратегія «Джигсоу» (робота в домашніх і експертних групах).

- Прочитайте уривок з розповіді Ірини Сахалтуєвої про те, як створюється анімаційний фільм.

Уявіть собі, що нам треба зробити мультфільм від початку і до кінця. Коли ми дивимося мультфільм, ми слідуємо за сюжетом, розглядаємо персонажів, переживаємо, сміємося і не усвідомлюємо, праця скількох людей за цим стоїть. Взагалі, анімаційна студія нагадує трохи завод або фабрику. Усі працюють дуже злагоджено.

- Що ми бачимо на малюнку?
- Сходи, на яких маємо піднятися ми, коли робитимемо мультфільм.
- А хто підіймається разом з нами по анімаційних сходах ?
- Хто бачить готовий фільм от там на горі?
- Хто порахував усі сходинок?
- Правильно, це режисер. Це він придумав мультфільм у себе в голові і він єдиний знає усі таємниці свого фільму.

Сходинок 1

Отож, перша сходинка – це сценарій. Перша сходинка повинна бути найміцнішою, бо від неї залежить, чи піднімемося ми вгору, чи впадемо. Уявимо собі шкільний пенал, де ми маємо обов'язкові речі для уроку. Пенал – це і є наш сценарій. А які ж речі повинні там бути ? Для уроку ми маємо в пеналі ручки, синю і зелену, олівці прості й різнокольорові, гумку та лінійку. А для сценарію ми повинні мати кілька персонажів, місце, де вони живуть, і історію, яку вони переживають.

Сходинок 2

Друга сходинка - це музика і озвучування. Композитор пише музику. Кожну пісню і пісеньку, яку ми знаємо і співаємо, хтось придумав. Поет написав вірша, а композитор написав музику. От вам і пісня! Сценарист написав сценарій, а композитор написав музику. От вам і кіно! Але ні! Бо головний – це режисер. Він розповідає композитору про майбутній фільм, про персонажів та їхні пригоди. І композитор пише свій сценарій цього ж фільму, але вже музичний. Він разом з персонажами радіє веселою піснею і плаче сумною, танцює і співає. А ще записує музику нотами, щоб музиканти правильно зіграли її, а співаки заспівали.

Озвучування – це ситуація, коли артист розмовляє за якогось персонажа. А на екрані персонажі мультфільму розмовляють голосами артистів. Голос артиста – це половина характеру персонажу. Емоції персонажа артист виражає інтонацією, він сміється, плаче, радіє, сумує разом з персонажем. Все це відбувається в студії звукозапису. Під час звукозапису, окрім артиста, присутні обов'язково режисер, звукорежисер та звукооператор. Звукорежисер – поєднує звук та зображення, а звукооператор стежить за тим, щоб звук був правильно записаний...»

(Учні під номером 1 вивчають, що таке сценарій; учні під номером 2 - що таке музика, а під номером 3 – що таке озвучування. Всі працюють в експертних групах. Потім повертаються в свої домашні групи і розповідають, про що вони дізналися. Ставлять один одному запитання, якщо щось не зрозуміло).

8. Пишімо. Вибіркове списування в групах (за вибором)

- а) Записати назви професій, які згадуються в тексті. Обговорити, що робить кожен з представників цих професій під час створення мультфільму.
- б) Записати складні слова, які зустрічаються в тексті. Пояснити, як вони утворилися.

- Перевірте себе за зразком на картці.

9. Досліджуймо.

Дівчатка – знайдіть у першому абзаці оповідання Саші Кочубей «Володарка лісу», як оповідачка називає прабабусю та

запишіть це слово. Від яких двох слів воно утворилося? Визначте склад цього слова.

Хлопчики – запишіть назву села, яке згадується в оповіданні? Поміркуйте, чому село так зветься? Від яких двох слів воно утворилося? Визначте склад цього слова.

(Представник від кожної групи біля дошки висловлює думку своєї команди)

10. Працюймо онлайн (смартфони).

- Поміркуйте, чи все вам зрозуміло в оповіданні Саші Кочубей «Володарка лісу».

Тест для перевірки знайдіть за посиланням:

<https://naurok.com.ua/test/start/268170>

IV. Рефлексія

- Пропоную виконати вправу «Закінчи речення».

VI. Домашнє завдання

Пропоную написати повідомлення (до 20 слів) будь-кому, за ким ти сумуєш, перебуваючи дома під час карантину. Передай повідомлення адресату за допомогою електронної пошти або іншого каналу передачі інформації.

УКРАЇНСЬКА МОВА

Використання стратегії «Кероване читання» (таблиці передбачень)

*Савчак Оксана Миколаївна,
учитель початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11
Первомайської міської ради*

Тема. Василь Сухомлинський «Прогулянка до лісу»

Мета: розширити знання учнів із творчості В.О. Сухомлинського; спонукати до обговорення й осмислення прочитаного; розвивати критичне мислення; вчити правильно формулювати власні думки, записувати їх; виховувати бажання навчатися.

Обладнання: портрет В. О. Сухомлинського, тексти, малюнки до тексту, аркуші із таблицею передбачень для кожного учня, картки із запитаннями, фломастери.

Фрагмент уроку

I. Актуалізація життєвого досвіду учнів

- Ким був Василь Олександрович Сухомлинський? (*педагог, письменник*)

- У класі Василя Олександровича навчалися такі ж діти, як і ви. Вчитель часто проводив уроки на природі. Поміркуйте, чому? (*Є можливість досліджувати різні явища, пізнавати багато нового, вільно спілкуватися. Природа надихає на творчість.*)

Так, діти разом із учителем писали оповідання та казки, складали вірші.

- Хто з вас бував у лісі? Чому ви туди їздили?

II. Передбачення за назвою оповідання. Словесне малювання.

- Прочитайте назву оповідання. (*Прогулянка до лісу*)

- Спробуйте спрогнозувати, про що йтиметься у тексті? (*Діти висловлюють свої припущення*)

III. Усвідомлення змісту

1. Кероване читання з використанням таблиці передбачень

Мета: стимулювати мисленнєву діяльність; вчити осмислювати прочитане.

1.2. Читання першої частини вголос

Одного вихідного дня пішли в ліс всією сім'єю батько, мати, п'ятикласник Толя й чотирирічний Саша. У лісі було гарно і весело. Батько показав дітям галявину, на якій цвіли конвалії. Поряд із галявиною ріс кущ шипшини. В ньому зацвіла перша квітка — запашна розжева. Вся сім'я сіла під кущем. Батько читав цікаву книжку. Раптом загримів грім, упали перші великі каплі, а потім полив дощ, як із відра.

Зупинка 1. Словникова робота

- Як ви розумієте вислів «...полив дощ, як із відра»?

- Чому автор вжив таке порівняння?

1.2. Обговорення в групах змісту першої частини

У кожній групі картки із запитаннями: *Хто? Як? Коли? Чому? Де? Що?* Діти по черзі беруть картку і ставлять запитання однокласникам відповідно до змісту першої частини

Наприклад:

- Хто пішов до лісу?
- Як було у лісі? (*Гарно і весело*)
- Коли відбувалися події? (*Навесні*)
- Чому ви так думаєте? (*Цвіли конвалії, куц шипшини*)
- Де батько читав цікаву книжку? (*Біля куца шипшини*)
- Що раптом сталося? (*Загримів грім, полив дощ*)

Учитель:

- Що буде відбуватися далі? Чому ви так думаєте?

1.3. Створення таблиці передбачень

Мета: сприяти вдумливому читанню; вчити дітей обґрунтовувати свої думки рядками з тексту; лаконічно висловлювати їх.

Завдання.

- Запишіть свої думки в таблицю передбачень. Записи робіть стисло.

Таблиця передбачень

Що відбуватиметься далі? <i>Власні припущення</i>	Чому ви так думаєте? <i>Рядки з тексту</i>	Що сталося насправді? <i>Реальні події у тексті</i>
Вся сім'я спробує заховатися від дощу	Загримів грім. Полив дощ	

Читання другої частини в парах

Тато віддав свій плащ мамі, і дощ їй був не страшний. Мама віддала свій плащ Толі, і йому дощ був не страшний. Толя віддав свій плащ Саші, і дощ був йому не страшний. Саша запитав:

- *Мамо, чому це так: вам віддав свій плащ тато, Толі віддали свій плащ ви, а мене накрив своїм плащем Толя? Чому кожен не надів свій плащ?*
- *Кожен повинен захищати того, хто слабший, - відповіла мама.*
- *А я чому нікого не захищаю?- запитав Саша.*
- *Отже, я - слабший?*

- Якщо ти нікого не захищаєш, ти справді найслабший, - усміхаючись, відповіла мама.

- Але я не хочу бути найслабшим! - рішуче сказав Сашко.

Зупинка 2

- Чи справдилися ваші передбачення?

- Про що ви дізналися?

Робота з таблицею передбачень

- Запишіть, що сталося насправді, у третю колонку таблиці передбачень.

Що відбуватиметься далі? <i>Власні припущення</i>	Чому ви так думаєте? <i>Рядки з тексту</i>	Що сталося насправді? <i>Реальні події у тексті</i>
Вся сім'я спробує заховатися від дощу	Загримів грім. Полив дощ	Кожен давав свій плащ іншому, щоб захистити від дощу.

- Пропоную сформулювати запитання відповідно до змісту другої частини (на дошці картки: Кому? Про що? Що?)

- Кому віддав свій плащ тато? Мама? Толик?

- Про що запитав Сашко?

- Що відповіла мама?

- Що вирішив Сашко?

Робота з таблицею передбачень

Завдання. Запишіть свої думки в таблицю. Записуйте думки лаконічно.

Що відбуватиметься далі? <i>Власні припущення</i>	Чому ви так думаєте? <i>Рядки з тексту</i>	Що сталося насправді? <i>Реальні події у тексті</i>
Вся сім'я спробує заховатися від дощу	Загримів грім. Полив дощ	Кожен давав свій плащ іншому, щоб захистити від дощу.
Сашко спробує захистити когось від дощу	- Але я не хочу бути найслабшим! – рішуче сказав Сашко.	

Читання третьої частини мовчки самостійно

Він підійшов до куща шипшини, відгорнув полу плаща і накрив рожеву квітку: злива вже відірвала дві пелюстки, квітка поникла - слабка, беззахисна.

- Тепер я не найслабший, мамо?- запитав Саша.

- Так, тепер ти сильний і мужній, - відповіла мати.

Словникова робота (Діти з'ясовують значення слів у тлумачному словнику)

Пола плаща – нижній край одягу

Поникла – схилилася, нагнулася

II. Рефлексія. Складання міні-твору.

У кожній групі картка із запитаннями. Діти по черзі відповідають на запитання і складають міні-твір

- Що зробив Сашко?

- Якою вже була квітка?

- Що на це сказала мама?

- В чому проявилися сила і мужність Сашка? (виникло бажання захистити слабшого; не злякався дощу; ...)

Учитель:

- Чи справдилися ваші передбачення?

- Чи здивувала вас кінцівка оповідання?

Завдання. Запишіть свої думки в таблицю. Записуйте думки лаконічно.

Що відбуватиметься далі? <i>Власні припущення</i>	Чому ви так думаєте? <i>Рядки з тексту</i>	Що сталося насправді? <i>Реальні події у тексті</i>
Вся сім'я спробує заховатися від дощу	Загримів грім. Полив дощ	Кожен давав свій плащ іншому, щоб захистити від дощу.
Сашко спробує захистити когось від дощу	- Але я не хочу бути найслабшим! – рішуче сказав Сашко.	Сашко захистив квітку від дощу

- Чи буде Сашко надалі захищати інших? Чому ви так думаєте?

- Які почуття виникли у вас, коли ви читали оповідання? Чому?

- Чи доводилося вам у житті когось захищати? Розкажіть.

- Що ви відчували при цьому?

Підсумок читання

- Яка головна думка оповідання?

- Який висновок ви зробили для себе, прочитавши це оповідання?

Використані джерела

1. Критичне мислення. І Большакова, Київ, ТОВ «Видавничий дім «Перше вересня», 2016
2. <https://mala.storinka.org.html>

ДОДАТКИ

Текст

ПРОГУЛЯНКА ДО ЛІСУ

Одного вихідного дня пішли в ліс всією сім'єю батько, мати, п'ятикласник Толя й чотирирічний Саша.

У лісі було гарно і весело. Батько показав дітям галявину, на якій цвіли конвалії. Поряд із галявиною ріс кущ шипшини. В ньому зацвіла перша квітка - запашна рожева. Вся сім'я сіла під кущем. Батько читав цікаву книжку.

Раптом заgrimів грім, упали перші великі каплі, а потім полив дощ, як із відра. Тато віддав свій плащ мамі, і дощ їй був не страшний. Мама віддала свій плащ Толі, і йому дощ був не страшний. Толя віддав свій плащ Саші, і дощ був йому не страшний.

Саша запитав:

- Мамо, чому це так: вам віддав свій плащ тато, Толі віддали свій плащ ви, а мене накрити своїм плащем Толя? Чому кожен не надів свій плащ?
- Кожен повинен захищати того, хто слабший, відповіла мама.
- А я чому нікого не захищаю? - запитав Саша. - Отже, я - слабший?
 - Якщо ти нікого не захищаєш, ти справді найслабший, - усміхаючись, відповіла мама.

- Але я не хочу бути найслабшим! - рішуче сказав Сашко.

Він підійшов до куща шипшини, відгорнув полу- плаща і накрив рожеву квітку: злива вже відірвала дві пелюстки, квітка поникла - слабка, беззахисна.

- Тепер я не найслабший, мамо? - запитав Саша.

- Так, тепер ти сильний і мужній, - відповіла мати.

Ілюстрація до твору

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

*Савчак Оксана Миколаївна,
учитель початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11
Первомайської міської ради*

Тема місяця. Подорожуємо і відкриваємо світ.

Тема уроку. Подорожуємо і відкриваємо світ.

Моє рідне місто.

Очікувані результати:

[4 ТЕО 1-1.1-1] задумує об'єкт праці для виготовлення виробу

- [4 ТЕО 1-1.4-6] *самостійно створює* виріб за технологічною карткою та власним задумом із використанням паперу, картону
- [4 ТЕО 1-1.1-3] планує послідовність технологічних операцій із використанням технологічних карт
- [4 ТЕО 1-1.4-9] пояснює послідовність дій та дотримується її під час виготовлення виробів
- [4 ТЕО 2-4.3-1] *самостійно дотримується* безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань (використання клею, інструментів та пристосувань з гострими частинами)
- [4 ТЕО 1-1.4-4] *самостійно виготовляє та оздоблює* виріб знайомими технологіями
- [4 ГІО 5-4.1-1] добирає (з різних джерел) і представляє загальні відомості про рідне місто.
- [4 ГІО 3-3.1-2] шукає й опрацьовує інформацію про пам'ятки культури рідної місцевості
- [4 МОВ 2-2.1-5] знаходить у тексті відповіді на поставлені запитання
- [4 МОВ 4-1.7-2] створює прості візуальні медіапродукти самостійно та в групі (інформаційна листівка про Первомайськ)

Обладнання: зразки листівок; книги «Первомайськ у моєму серці»; картки з правилами користування інструментами; технологічні картки; конверти з ілюстраціями, фото, вирізками статей про Первомайськ; картки для самооцінки, цеглинки ЛЕГО.

Матеріали: клей, ножиці, кольоровий папір, картон, пластилін, олівці, фломастери.

Хід уроку

I. Привітання

- Шановні учні, дозвольте привітати вас на уроці «Я досліджую світ».
- Подаруємо один одному гарний настрій і приємні спогади про спілкування на уроці. Згодні?

II. Мотивація навчально-трудової діяльності.

Постановка мети.

- Пропоную продовжити діяльність, розпочату на попередньому уроці.
- Пригадаймо тему уроку. *(Тему записано на дошці. Діти читають вголос)*
- До якої ідеї ми прийшли щодо створення інформаційного продукту про наше місто? *(Ми вирішили створити інформаційні листівки про Первомайськ)*
- Так, дякую. Тож дописую тему уроку. *(Вчитель дописує тему на дошці «Виготовлення інформаційної листівки про Первомайськ»)*
- А як ви вважаєте, чи буде ця діяльність корисною? Ми багато дізналися про наше місто, то ж для чого ще створювати інформаційні листівки? *(Ми зможемо розказати про Первомайськ гостям міста, подарувати їм листівки, організувати виставку до Дня міста, розмістити на сайті школи, занести діткам у дитячий садок тощо).*
- Молодці.

III. Актуалізація опорних знань учнів

- І так, поміркуймо, якою саме цікавою інформацією про Первомайськ ви хотіли б поділитися? *(відповіді учнів)*
- Дякую. Молодці.
- Пам'ятаймо, якщо раптом хтось ще не визначився, може скористатися книгою «Первомайськ у моєму серці». *(книги - на виставці)*

IV. Вироблення критеріїв, за якими оцінюватиметься робота

- Скажіть, будь ласка, якою має бути листівка, щоб вона могла подобатися? *(Яскравою, цікавою, охайною, оздобленою; написи - короткими, зрозумілими і без помилок, На дошці запис «Критерії» вчитель записує за дітьми на дошці)*

- Дякую. Тож, пам'ятаймо основні вимоги до виготовлення листівки *(діти зачитують хором критерії)*

V. Планування, відбір засобів.

- А тепер залишилося лише подумати, як ваші знання про місто відобразити на листівці. Для цього пропоную взяти конверти, в яких є різноманітні ілюстрації, фото, вирізки та розглянути їх.

Оберіть ті, які потрібні будуть для відтворення певної інформації про Первомайськ.

Аби створити композицію, ці матеріали ви можете доповнити власним малюнком, аплікацією.

Хвилинку поміркуйте, розгляньте матеріали та інструменти, розміщені в контейнері, й доберіть ті, які необхідні для оформлення роботи. *(Для кожної групи підготовлено контейнер з матеріалами: клей, ножиці, кольоровий папір, картон, пластилін, олівці, фломастери, фарби, пензлики).*

- Тож перевіримо, чи все необхідне для реалізації вашого задуму є на парті.

- Перед початком роботи пропоную пригадати правила користування обраними інструментами та матеріалами. Повторіть їх у парах. *(Діти розповідають один одному, вчитель корегує, доповнює відповіді).*

- Думаю, буде не зайвим озвучити основні правила.

Діти читають з дошки:

Правила роботи на уроках технології й дизайну

1. Дотримуватися послідовності виготовлення виробу.
2. Робоче місце тримати в чистоті й порядку.
3. Ножиці класти на столі праворуч із зімкнутими лезами.
4. Клей зберігати закритим.
5. Клей наносити обережно.

VI. Розгляд технологічної картки.

- Для того, щоб виріб відповідав зазначеним критеріям, пропоную скористатися технологічною карткою. Розгляньте її, будь ласка. *(Картки на столах, діти самостійно читають).*

- Чи все зрозуміло?

- Як ви помітили, нам необхідно не лише послідовно виконувати певні операції, а й оцінювати себе, ставлячи помітку в одній з колонок таблиці.

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТКА

№	Послідовність виконання роботи	Вдалося самостійно	Вдалося з допомогою	Не вдалося
1.	Поміркуй, як саме має виглядати листівка.			
2.	Візьми аркуш паперу, склади його навпіл по ширині.			
3.	Олівцем охайно створи ескіз титульної сторінки листівки (познач місце розташування фото, вирізки, малюнка тощо)			
4.	Розмісти все необхідне на листівці, за необхідності доповни композицію малюнком, аплікацією, написом.			
5.	Розглянь листівку. Подумай, що можна дізнатися із зображеного про Первомайськ.			
6.	Оціни, чи відповідає листівка визначеним критеріям?			
7.	Приготуйся представити роботу класу.			

VII. Практична робота

- Пам'ятаймо, у разі необхідності ми завжди можемо звернутися за допомогою до товариша, учителя. Й завжди можемо запропонувати допомогу тим, хто її потребує. Цеглинки ЛЕГО нам у цьому допоможуть. Пригадуємо: цеглинка червоного кольору означає «Я потребую допомоги», зеленого – «Я можу допомогти»).
- На виготовлення листівки вам дається 15 хвилин. Час пішов.

Діти створюють листівку, працюючи за технологічною карткою та ставлячи певні відмітки (самооцінка). Вчитель надає індивідуальну допомогу учням, які цього потребують. Якщо учень швидко впорався із роботою, він допомагає іншим).

VIII. Підсумок. Рефлексія

- Час вичерпано. Хто бажає представити свою роботу?

Діти презентують листівки.

Зразок: Листівка змістовна. Я зобразив на ній (герб Первомайська, річки, мости, парк, ЗОШ № 11, вокзал, пам'ятник, Будинок культури...). З листівки можна дізнатися про....

Самооцінка (картка)

1. Мені вдалося виконати завдання самостійно.
2. Я досяг результату з допомогою
3. Я допомагав
4. Моя листівка охайна
5. Моя листівка цікава тим, що
6. Мені сподобалося/не сподобалося
7. Мені було важко
8. Я подарую листівку

Взаємооцінка. Комплімент другові.

IX. Постановка нової мети

- Над чим ще варто попрацювати?
- На наступному уроці ми будемо говорити про
- Пропоную дізнатися/поспостерігати/переглянути/дібрати

МАТЕМАТИКА

Литвинюк Світлана Андріївна,
учитель початкових класів
Первомайської ЗОШ І ст. №11
Первомайської міської ради

Тема. Досліджуємо задачі на подвійне зведення до одиниці.

Мета. Формування вміння розв'язувати типові задачі на подвійне зведення до одиниці.

Дидактична задача: актуалізувати знання про групи взаємопов'язаних величин та задачі на подвійне зведення до одиниці, у яких шуканою є величина подвійної одиниці; ознайомити із задачами на подвійне зведення до одиниці, у яких дано значення подвійної одиниці і треба знайти загальну величину для певної кількості та часу; узагальнити математичну структуру і план розв'язування задач на подвійне зведення до одиниці, у яких шуканою є величина подвійної одиниці або загальна величина для певної кількості та часу; формувати навички множення та ділення на одноцифрове число; знаходити значення виразів на кілька дій, розв'язувати рівняння.

Розвивальна задача: формувати прийоми аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення.

Обладнання: комп'ютер, картки, пам'ятки.

Тип уроку: урок формування та вдосконалення вмінь і навичок

Хід уроку

I. Створення ситуації успіху

Гра з цеглинкою LEGO: діти стають в коло, називають «математичні» слова (терміни), передаючи цеглинку по колу.

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми і мети уроку.

- Хто з вас мріє бути підприємцем?
- У кого батьки підприємці?

- Чи знаєте ви, як стати підприємцем?
- Я пропоную сьогодні дізнатися, що потрібно для того, щоб стати підприємцем. Думаю, всі знають, що повинні вміти підприємці? *(рахувати гроші)*.
- Так. Щоб бути успішними, підприємці мають бути творчими людьми, логічно мислити і, звичайно, добре знати математику.
- Тому, сьогодні на уроці ми будемо вчитися швидко та правильно обчислювати вирази, розв'язувати задачі.

III. Актуалізація опорних знань

1. Каліграфічна хвилинка

- Перший крок підприємця – зареєструватися. Для цього нам потрібно підготувати свою руку до письма:

- ✓ запишіть найменше одноцифрове число;
- ✓ запишіть найбільше одноцифрове число;
- ✓ за допомогою цифр, якими позначили ці числа, утворіть та каліграфічно запишіть всі можливі трицифрові числа.
- Оцініть себе за допомогою емотикона.

2. Усна лічба

- Реєструються підприємці на Реєстраційному порталі в електронному вигляді. Ми теж будемо обчислювати в електронному вигляді.

56 : 4	30 : 2	96 : 6
672 : 6	36 : 4	48 : 2
848 : 4	57 : 3	17 : 8
84 : 6	420 : 6	64 : 2

3. Самостійна робота: формування обчислювальних навичок (робота в парах).

- Щоб зареєструватися підприємцю потрібно подати документи в податкову інспекцію. А який найважливіший документ, ви дізнаєтесь обчисливши значення виразів.

$$720:(450:50)+300=\square$$

$$(518-487)\cdot(720:80)=\square$$

$$400:(320:40)+190=\square$$

$$320:40\cdot 50-86=\square$$

$$600:(480:80)\cdot 9=\square$$

$$270:30\cdot(106-99)=\square$$

$$500-(60\cdot 3-60)=\square$$

Ключ: 380 900 63 195 279 314

П С Т А О Р (паспорт)

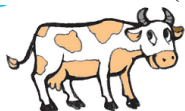
4. Зорова зарядка

IV. Формування вмінь і навичок. Закріплення вивченого.

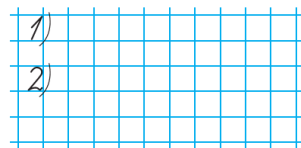
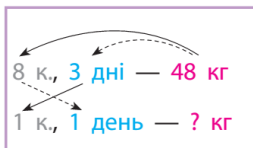
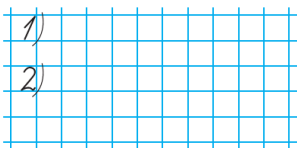
- Документи подали, тепер податкова має їх перевірити. Але будьте уважні виконуючи наступні завдання, бо у податковій можуть відмовити в реєстрації, якщо з документами є проблеми.

1. Досліджуємо задачі на подвійне зведення до одиниці

- Розв'яжіть задачу самостійно двома способами, скориставшись підказками (за вибором).

➤ На 3 дні 8 коровам дають 48 кг сіна — порівну кожній. Скільки кілограмів сіна дають одній корові на один день?

Самоперевірка — намалювати смайлики (розв'язок задачі на дошці).

Музична фізкультхвилинка

2. Творча робота над задачею (групова робота)

I група - скласти першу обернену задачу 8, 3, ?, 2

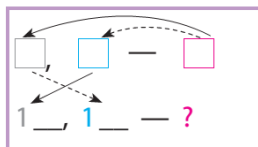
II група – скласти другу обернену задачу ?, 3, 48, 2

III група – скласти третю обернену задачу 8, ?, 48, 2

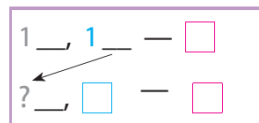
(Використовуємо пам'ятку з розв'язування задачі на подвійне зведення до одиниці)

Задачі на подвійне зведення до одиниці

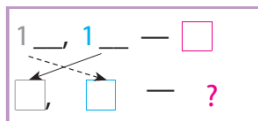
Пряма
задача

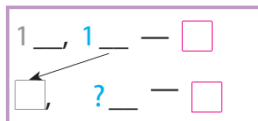
Третя
обернена
задача

Перша
обернена
задача

Друга
обернена
задача

План розв'язування

- 1) Знаходжу дією ділення (множення) величину однієї одиниці для певної кількості або часу.
- 2) Відповідаю дією ділення (множення) на запитання задачі.

Перевірка за картками, самооцінювання роботи в групі.

3. Удосконалення вміння розв'язувати задачі на подвійне зведення до одиниці.

Задача. Під час карантину сім'я з 5 осіб на 3 дні закупили 30 кг огірків. Скільки кілограмів огірків вистачить 1 особі на 1 день?

I група (*група спікерів*) – розв'язує задачу самостійно (*перевіряє вчитель*).

II група – за допомогою опори: короткий запис

5 ос.- 3 д. – 30 кг

1 ос. – 1 д. - ? кг

(*Правильність виконання перевіряють спікери*)

III група – працюють з учителем.

V. Удосконалення вміння розв'язувати задачі на знаходження периметра

- Підсумовуючи роботу, підприємець має підрахувати свої прибутки або збитки.

- Пропоную розв'язати задачу та ускладнене рівняння (*завдання за вибором*).

1. Задача.

Складське приміщення, в якому підприємець зберігає свою продукцію, має форму прямокутника, довжина якого 20 м, периметр 60 м. Знайдіть ширину прямокутника.

2. Рівняння. $a \cdot 2 = 10 \cdot 4$

Самоперевірка за картками

VI. Рефлексія

- Вправа «Закінчи речення» (з використанням цеглинки **LEGO**)

- Чи задоволені ви своєю роботою? (техніка формувального оцінювання «Сигнал рукою»)

VII. Домашнє завдання

Навчальний зошит (С. Скворцова): с. 11, № 36, № 37. Розв'язати задачу на подвійне зведення до одиниці та обчислити вирази (на вибір).

ДІАГНОСТИЧНІ РОБОТИ

УКРАЇНСЬКА МОВА ТЕСТ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ №3

І. Старагіна, А. Ткаченко, Л. Гуменюк, О. Романюк

Уч _____ З-__ класу

(Ім'я та прізвище учня/учениці)

ІНСТРУКЦІЯ

Пропонуємо перевірити, чи легко тобі буде виконати запропоновані завдання.

Для виконання завдання потрібно уважно прочитати, що треба зробити. А після того, як ти виконаєш завдання, обведи слово ТАК чи НІ, що буде твоєю відповіддю на питання: «*Чи легко було виконувати це завдання?*».

Зразок:

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

У деяких завданнях сказано, що відповідь треба вибрати з декількох заданих варіантів. У такому разі свій вибір позначай так:
√.

У деяких завданнях необхідно буде дати письмову відповідь у відведених для цього рядках. Деякі завдання тобі здаватимуться легкими, деякі – дещо складнішими. Спробуй виконати кожне завдання.

Налаштуйся на позитивний результат. Ти впораєшся із завданнями, вір у себе!

Бажаємо успіхів!

1. **Прочитай твердження** «Щоб відчувати себе відповідальною людиною, мені потрібна домашня тваринка». Чи погоджуєшся ти з таким твердженням? Запиши свою думку та наведи 2 – 3 аргументи на її захист.

Джерело: <https://www.littledoggytale.com/dog-blog/15-best-small-dogs-for-kids/>

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

2. Розглянь рекламну листівку. Розкажи, чи зрозуміло тобі, що рекламується, кому адресована реклама, чи відповідає ілюстрація змісту повідомлення, які емоції та бажання викликає ця реклама. Запиши свою розповідь в 5 – 6 реченнях.

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

3. Прочитай текст і виконай завдання 4-9.

Про Андрійка і Чашку

- Скоро у нас зовсім не лишиться посуду, - не раз бідкалася мама.

Ніде правди діти, Андрійко таки справді дуже необережний. Тільки минулого тижня розбив дві чашки, три склянки, блюдце і тарілку. І хтозна, чи довго б це тривало, якби не пригода, що трапилася з Андрійком цієї неділі...

Батьків удома не було. Годуючи на кухні рибок в акваріумі, хлопчик рукавом змахнув зі столу мамину чашку. Мама дуже любила цю чашку.

Переляканий Андрійко схопив ті черепки і вкинув їх у відро для сміття.

І раптом... Біля будинку, де жив Андрійко, пролітала Чарівниця.

— Ой лишенько! — сплеснула руками чарівниця. — Цей хлопчик навіть мамину чашку не зберіг. Вона так її любила...

Чарівниця була маленька, тому легко влетіла через квартиру на кухню і крикнула:

— Ти не бережеш потрібних і красивих речей. Стань чашкою!

Андрійко відразу став зменшуватись, і — ой! — раптом перетворився на чашку.

Чарівниця поставила чашку, чи то пак Андрійка-Чашку, на стіл.

— Ось тепер ти зрозумієш, як важко бути чашкою, коли тебе не беруть! — сказала Чарівниця і зникла.

Ви вже знаєте, що того дня вдома нікого не було. Кіт Васько, якого Андрійко перед цим прогнав з кухні, обережно озираючись, знову увійшов на кухню.

Нія-у? Де Андрійко?.. Нем-ма! – зрадів кіт і вистрибнув на стіл.- Цікаво, а чи є тут щось смачненьке?

Васько зазирнув у хлібницю. Фуркнув, нічого смачного там не знайшовши, незадоволено махнув хвостом і посунув Андрійка-Чашку на самісінький краєчок стола.

Андрійко хотів закричати, але чашки, на жаль, кричати не вміють.

Незабаром прийшла мама і відразу подалася на кухню готувати вечерю. Вона кинула у відро із сміттям лущайки, побачила там свою улюблену чашку і сказала:

– Ну, звичайно ж, це Андрійко знову нашкодив. Ой, буде йому непереливки, коли повернеться.

«Мені вже й так непереливки, мамо!» – хотілося заплакати Андрійкові. Але чашки плакати не можуть.

Прибіг додому Андрійків старший брат Микола. Налив собі чаю і ну лупцювати нещадно по боках Андрійка-Чашку, розмішуючи ложечкою цукор.

Напився Микола чаю та й покинув Чашку немитою на кухонному столі біля крану. Побачила це мама і розгнівалася:

– Я приходжу додому страшенно натомлена. А квартира не прибрана. Сміття не винесене. Посуд не помитий. Ви з Андрійком зовсім мені не допомагаєте!

Мама зопалу стала кидати брудну тарілку на тарілку! Блюдце на блюдце!! Чашку в чашку!!!

Андрійка-Чашку вона викинула аж на самісіньку верхівку цілої гори посуду. Гора похитнулася... І Андрійко-Чашка полетів з висоти маминого зросту на підлогу. Якби він був звичайною чашкою, то обов'язково розбився б на шматочки. Але Чарівниця зробила так, що Андрійко, впавши на підлогу, став... самим собою! І все обійшлося величезним синцем на коліні і гулею на лобі.

– Ти що, з неба звалився? – розгубилася мама і знову ледь не гримнула увесь посуд на підлогу.

Та Андрійко несподівано для самого себе спритно підхопив ту неміту гору посуду і обережно поставив її на кухонний стіл.

– Ой мамо, не питай! – сказав він, потираючи забите коліно.
– Як добре бути твоїм сином, а не чашкою. Дай-но я краще допоможу тобі.

Юрій Ярмиш

4. Встанови послідовність дій персонажів, позначивши відповідною цифрою.

- ___ Брат Микола кидає чашку немітою на кухонному столі.
- ___ Андрійко розбив чашку.
- ___ Чарівниця перетворює Андрійка на чашку.
- ___ Андрійко допомагає мамі.
- ___ Андрійко годує рибок в акваріумі.
- ___ Мама кидає чашку на самісіньку верхівку посуду.
- ___ Чашка падає на підлогу і перетворюється в Андрійка.
- ___ Кіт Васько вистрибує на стіл.

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

5. Якому елементу сюжету відповідає подана ілюстрація?

- А. Кульмінації.
- Б. Розвитку подій.
- В. Зав'язці.
- Г. Розв'язці.

Художник – В. Морозова

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

6. В оповіданні Андрійко відчуває страх, а мама – гнів. Чи бувають у твоєму житті ситуації, коли ти чогось боїшся або гніваєшся? Подумай та заверши речення:

Мені буває страшно, коли _____

Я гніваюся, коли _____

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

7. Серед поданих тлумачень познач те, яке відповідає виразу «буде йому непереливки».

А. Буде хотітися пити.

Б. Буде важко, скрутно.

В. Буде щось подаровано.

Г. Буде дуже нудно.

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

8. Прочитай твердження: «У словах необережний та переляканий однаковий склад слова». Чи погоджуєшся ти з таким твердженням? Запиши свою думку та наведи аргумент на її захист.

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

9. З'ясуй, у якій частині слова є орфограма. З'єднай стрілкою з відповідною назвою.

Мам_на	у префіксі
Пр_йшла	у корені
В_черя	у суфіксі
Зрозумі_ш	у закінченні

Чи легко було виконувати це завдання?

ТАК

НІ

10. Якщо деякі завдання було важко виконати, то напиши, чого ще тобі слід навчитись.

Якщо тобі легко було виконати всі завдання, то напиши, що тобі допомогло.

ТЕКСТИ ДЛЯ СПИСУВАННЯ

Природа – наш дім

У різні пори року приємно побувати у лісі, на полі, біля річки. Милують око різноколірні квіти на лузі. Корисно вдихати чисте повітря соснового лісу. Чудово відпочити на березі стрімкої річки.

Але всього цього може не бути. Люди знищують ліси, забруднюють річки, руйнують гнізда птахів або знищують рідкісних диких тварин. Зупиніться, люди! Не знищуйте природу! Вона – наш дім!

Липа

Біля двору цвіте липа. Квіти жовтенькі і дуже пахучі. Раді цій порі бджоли. Стара кучерява липа виділяє багато нектару.

А ще липа – лікар. Допомогає людям позбутися застуди. П'ють вони чай з липового цвіту і зміцнюють здоров'я.

Пташкам липа мов матінка. У своїй пишній кроні ховає різне птаство. Усі дякують цьому чудовому дереву. Навіть літній місяць має назву цієї красуні.

Травень

Дерева і кущі поспішають прибратися до свята весни. Зеленіє молода травичка. З'явилися перші фіалки. Понад річкою синіють незабудки. Зацвіла запашна суниця. Уже білими хмаринками вкрилася черемшина. Пливе від неї солодкий медовий

запах у високе небо. А до гомінкого щебету пташок приєдналися чарівні трелі солов'я. Пташиний хор заповонив травневий ліс.

Хто навчив не лінуватись

Весняного дня бабуса повела Петрика до лісу. Хлопчик не захотів нести їжу. Він був ледаченьким. Тому ніс тільки пляшку з водою.

У лісі вони сіли відпочити. До куща часто прилітала маленька пташка. Кожного разу в дзьобику несла волосинку. Вона будує собі гніздечко. Це працююча пташка. Петрик від подиву широко розкрив очі. А така маленька! Додому Петрик ніс бабусине пальто.

Кульбабка

Наприкінці травня на лузі і вздовж доріг зацвітає цікава рослина. Квіточка у неї жовта, листячко вирізьблене. Це маленька кульбабка. Відцвітає вона і покривається маленькими парашутиками. На кожному парашутику – маленька насінинка. Летить за вітром парашутик, летить і насіннячко. Упаде на землю і проросте.

З'явилося нове сонечко. Нова рослинка.

МАТЕМАТИКА

ТЕМАТИЧНА РОБОТА 1

Узагальнюємо і систематизуємо вивчене в 2-му класі

1. У якому рядку ВСІ числа задовольняють істинну нерівність $\square < 8$
Познач правильну, на твою думку, відповідь.

A 78, 79, 80, 81

Б 77, 78, 79, 80

В 82, 83, 84, 85

2. Як замінити число 45 сумою розрядних доданків?
Познач правильну, на твою думку, відповідь.

A $44 + 1$

Б $30 + 15$

В $40 + 5$

3. Збільш кожне число на 7. Запиши відповідь.

10	30	9	41	53	79
↓	↓	↓	↓	↓	↓

4. Знайди значення виразів.

$63 - 45 = \square\square$

$70 - 44 = \square\square$

$30 + 48 = \square\square$

$51 - 17 = \square\square$

5. Який вираз має значення 29 см ?
Познач правильну, на твою думку, відповідь.

A 50 см – 29 см

Б 59 см – 20 см

В 50 см – 21 см

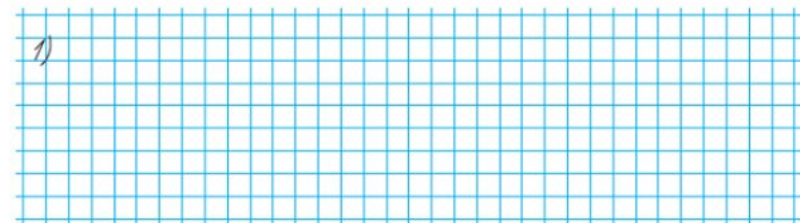
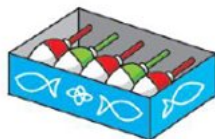
6. Знайди значення виразу зі змінною.

$$53 - (b + 17), \text{ якщо } b = 26.$$

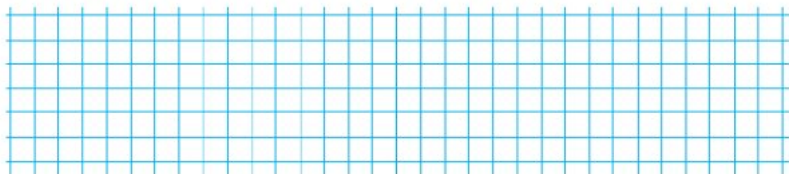

7. Розв'яжи задачу.

Денис купив 5 поплавців, по 10 грн кожен.
Після цієї покупки у нього залишилося 50 грн.
Скільки грошей було у хлопчика до купівлі?

8. Юля має 19 грн. Яку найбільшу кількість
булочок за ціною 2 грн може купити дівчинка?

ТЕМАТИЧНА РОБОТА 3
Вивчаємо частини величини

Варіант I

1. Обведи букву біля фігури, в якій зафарбовано її чверть.

2. Яку частину шляху подолав жучок? Запиши відповідний дріб.

3. Який із дробів є найбільшим? Познач відповідь.

А $\frac{1}{10}$

Б $\frac{1}{8}$

В $\frac{1}{2}$

4. Гарбуз розрізали на три рівні частини. Маса однієї такої частини 3 кг. Яка маса цілого гарбуза?

5. Знайди:

$\frac{1}{3}$ від 27;

ціле, якщо його $\frac{1}{7}$ дорівнює 9;

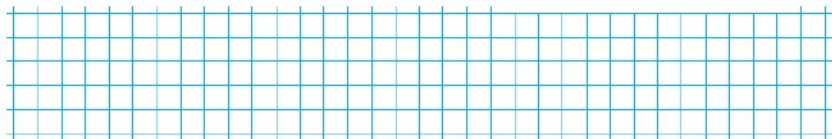

6. Кілограм пончиків коштував 90 гривень.

Під час акції їх ціна зменшилася на $\frac{1}{9}$.

На скільки гривень стали дешевшими пончики?

Якою стала ціна кілограма пончиків?

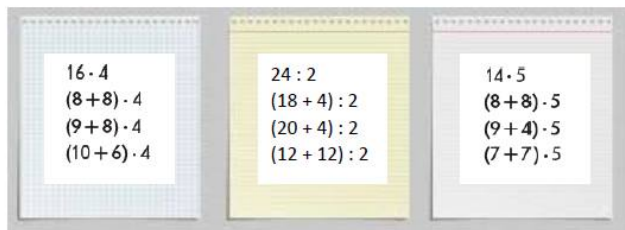

© О. Онопрієнко, С. Скворцова, 2019
Ілюстрації з Інтернету

ТЕМАТИЧНА РОБОТА 7

Вивчаємо позатабличне множення та ділення

1. У кожному стовпчику підкресли вирази, які мають те саме значення, що й перший вираз.

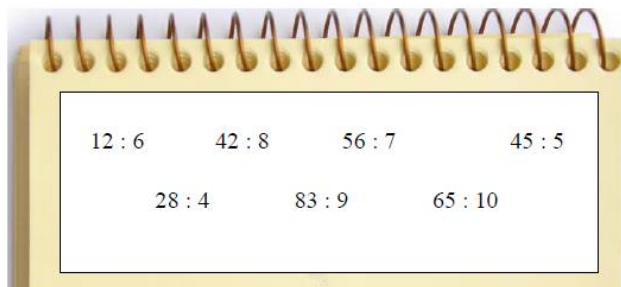

2. Знайди значення виразів.

$26 \cdot 7$
$56 : 4$
$15 \cdot 8$

$24 \cdot 6$
$42 : 3$
$17 \cdot 5$

3. Обведи вирази, які є випадками ділення з остачею.

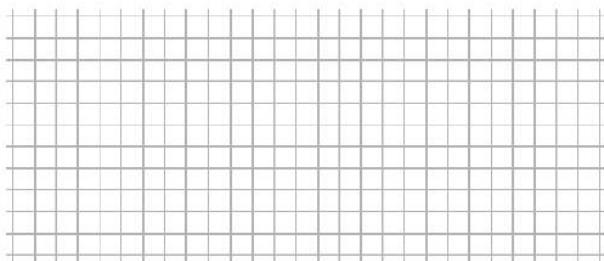

4. Виконай ділення з остачею. Виконай перевірку.

43	:	5	
16	:	9	
2	:	8	

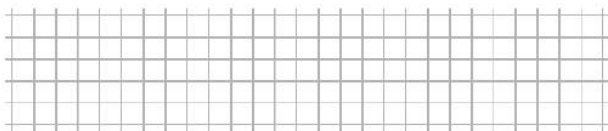
5. Розв'яжи задачу.

Три комп'ютерні майстри за 5 днів зібрали з деталей 30 комп'ютерів.
Скільки комп'ютерів збирав 1 майстер за день за однакової
продуктивності роботи?

6. Розв'яжи задачу. Запиши розв'язання і відповідь.

За дві однакові флешки ціною в 90 грн Андрій сплатив купюрою 200 грн. Яку
решту одержав Андрій?

© О. Онопрієнко, С. Скворцова, 2020

Прізвище,
ім'я:
Дата:**Позатабличне множення і ділення**

У завданнях 1—6 познач правильну, на твою думку, відповідь.

1. Який вираз має таке саме значення, як вираз $115 \cdot 4$?

А $100 \cdot 4 + 10 \cdot 4 + 5 \cdot 4$ Б $100 \cdot 10 \cdot 4$ В $100 + 10 \cdot 4$ ☐

2. Яке значення має вираз $480 : 20$?

А 240

Б 420

В 24

☐

3. Яке значення має вираз $147 : 7$?

А 21

Б 210

В 72

☐

4. Значенням якого виразу є число 3?

А $30 : 15$ Б $75 : 25$ В $60 : 4$ ☐

5. Яке значення має вираз $52 : 7$?

А 8 (ост. 4)

Б 6 (ост. 10)

В 7 (ост. 3)

☐

6. Результатом якого виразу є 6 (ост. 3)?

А $54 : 9$ Б $57 : 9$ В $51 : 9$ ☐

У завданнях 7–8 допиши відповіді.

7. Знайди значення виразів.

3

1) $123 \cdot 2 = \square$

2) $545:5=$

3) $600:20=$

8. Запиши результати ділення з остачею.

3

1) $490 : 60 =$

--	--	--	--	--	--	--

2) $380 : 50 =$

--	--	--	--	--	--	--

3) $110:20=$

--	--	--	--	--	--	--

9. Розв'яжи задачу. Запиши її розв'язання та відповідь.

2

□ Щогодини кондитер прикрашає 7 тортів, а його учень — 3. За скільки годин роботи кондитер і його учень разом прикрасять 40 тортів?

10. Розв'яжи нерівність.

2

$$18 + a < 20$$

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Діагностична робота для підсумкового оцінювання з інтегрованої теми «Погода»

Автори: О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко

1. У ліцеї, де навчається Тарас, є традиція — організовувати весняну толоку останнього тижня квітня. Хлопчик переглянув прогноз погоди. У які дні ти порадиш провести толоку? Обґрунтуй свої міркування.

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
24	25	26	27	28	29	30
 +8	 +9	 +13	 +10	 +12	 +13	 +15
+5	+6	+6	+5	+6	+7	+9

2. Ліцеїсти вирішили висадити біля школи рослини. Розв'язи рівняння і довідайся, скільки саджанців висадили діти.

$$37 \cdot x = 296$$

3. Біля ліцею Дарина й Сашко побачили мурах. Дарина зауважила, що вже багато знає про цих комах. Визнач, які твердження істинні. Познач їх символом $\checkmark$.

У мурах вісім ніг — тоненьких, але міцних і сильних.

Мурахи багато працюють і швидко переміщують предмети, у кілька разів важчі за них.

Мурахи завжди пересуваються строєм і безпомилково знаходять дорогу до свого гнізда.

Мурашки майже всеїдні. Вони нападають на будь яку здобич, з якою можуть упоратися.

4. Спостерігаючи за мурашками, Сашко помітив, що коли набігають хмари, ці комахи ховаються в мурашник і закривають ходи.

Наведи 2–3 приклади того, як рослини і тварини вміють “передбачати” погоду.

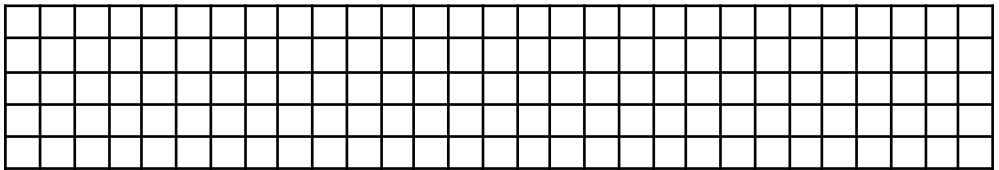
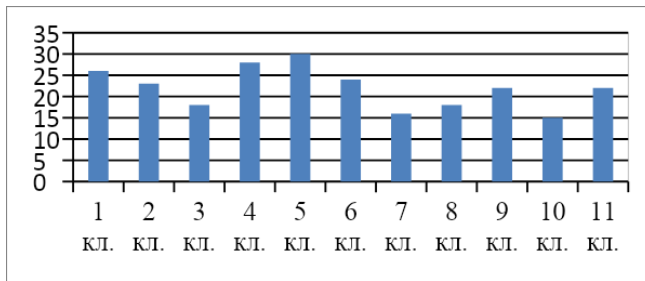
Василина запропонувала пограти в екологічну гру «Взаємозв’язок у довкіллі». Складіть разом з однокласниками та однокласницями правила цієї гри та пограйте в неї.

Я — кущ. Мені необхідна земля, щоб рости.

5. Визнач, скільки часу тривала весняна толока. Початок толоки – 14 год 30 хв. Закінчення толоки – 15 год 50 хв.

6. Директорка ліцею пані Людмила подякувала всім дітям, які долучилися до весняної толоки. Скільки учнів та учениць узяли участь у ній цього року?

7. Хто із зображених тварин не є комахою? Чому?

8. Пані Людмила розповіла дітям, що 22 квітня відзначають Усесвітній день Землі, і запропонувала поділитися міркуваннями, як можна допомогти нашій планеті. Доповни відповіді дітей власними ідеями.

Використовувати екоторбинки.
Вимикати зарядні пристрої з розеток.
Здавати використаний папір на макулатуру.

9. Аби привернути увагу до проблеми забруднення Землі, третьокласники виготовили поробки із вторинного матеріалу. Зроби свій виріб за інструкцією або власним задумом.

10. З'єднай лінією відповідні частини прислів'їв. Прочитай вислови, що утворилися. Поясни, як ти розумієш їх значення.

Квітневий день	☐	☐ травень з травною.
Хто в квітні не сіє,	☐	☐ а справу в квітні зроби.

Квітень з водою — 	 то не їстимеш коровай.
Сон на зиму відклади, 	 рік годує.
У березні поскачи, а в квітні погра 	 той у вересні не віє.

11 Створи плакат, який спонукатиме дбати про нашу планету

12. Напиши, чи може те, чого ти навчився/навчилася впродовж цієї теми, знадобитися тобі в житті? Коли саме?

РОЗРОБКА ПОЗАКЛАСНОГО ЗАХОДУ

Інтерактивне заняття з елементами тренінгу

«Булінгу – НІ!!!»

Мета:

- ✓ формувати нетерпимість до проявів агресії;
- ✓ розвивати співчутливе ставлення до жертв насилля;
- ✓ розвивати навички надання і отримання допомоги.

Очікувані результати: **учні:**

- ✓ пояснюють, що таке булінг;
- ✓ розпізнають булінг і дружні подражнювання;
- ✓ розробляють стратегії подолання булінгу;
- ✓ демонструють емпатію до жертв насилля, уміння припиняти булінг та звертатися по допомогу;
- ✓ називають джерела допомоги жертвам булінгу.

Обладнання та матеріали: комп'ютер, долоньки та сердечка з картону, картки.

Хід заняття

I. Організаційний етап

1. Вправа «Створюємо гарний настрій»

- Знайдіть не розмовляючи очима свою пару і посміхніться так, щоб вам було приємно.

II. Інтерактивна вправа «Чим ми схожі?»

- Діти, пропоную утворити дружнє коло. Для цього будемо об'єднуватися за спільною рисою характеру або за схожою ознакою: колір очей, волосся, одягу, довжина волосся, однаковий зріст тощо. Наприклад, Влодо, вийди, будь ласка, до мене, бо у нас з тобою однаковий колір очей.

- Які емоції ви відчували, коли обирали вас?

- Чи хвилювалися, коли вас не обирали?

III. Практична вправа «Дослід із яблуком»

На столі лежать два однакових яблука. Учитель пропонує кинути одне яблуко об підлогу/землю, сказавши при цьому образливі слова на його адресу.

- Чим відрізняються яблука?

- Давайте розріжемо ці яблука. Чи відрізняються яблука? Чим саме? *(відповіді учнів)*

- Хто винен у тому, що яблуко, яке ми кинули й образили, втратило свою пружність, привабливість? *(відповіді учнів)*

- Так, це ми зробили його таким. Це наша провина в тому, що ми так не обережно/ жорстоко до нього поставилися. Те саме відбувається і з людьми, яких ми ображаємо. Зовні ми не бачимо, як це на них позначається, але ми завдаємо їм величезну кількість внутрішніх душевних ран!

IV. Притча

- Діти, послухайте одну притчу.

Ця історія трапилася дуже давно у старовинному місті, де мешкав один мудрець. Слава про його мудрість розійшлася далеко за межі міста. Та жив у цьому місті чоловік, який заздрив славі мудреця. І от вирішив він придумати таке запитання, на яке б мудрець не зміг дати відповіді.

Пішов чоловік на узлісся, спіймав метелика, заховав його в долонях і подумав: «Спитаю я мудреця: «Скажи, о наймудріший, який метелик у моїх руках – живий чи мертвий?». Якщо він скаже «живий», я стисну долоні, і метелик помре; а якщо скаже «мертвий», я розкрию долоні, і метелик полетить. Ось тоді всі зрозуміють, хто з нас розумніший.

Так усе й сталося. Зловивши метелика, лихий чоловік попрямував до мудреця і запитав у нього: «Який метелик у мене, о наймудріший, живий чи мертвий? І мудрець, який насправді був дуже розумною людиною, відповів: «Усе в твоїх руках, чоловіче».

- Як ви гадаєте, що мав на увазі мудрець, коли так відповів? *(Від самої людини залежить, чого у світі стане більше – добра чи зла).*

V. Інформаційне повідомлення про булінг

- Сьогодні ми познайомимося з поняттям *булінг*.

- Як ви гадаєте, що означає поняття *булінг*? (*Булінг у перекладі з французької мови означає «хуліган», «забіяка». Тобто булінг – це переслідування, словесні образи, залякування, штовхання, стусани, фізичне насилля. На фоні знущань у жертви булінгу знижується самооцінка та може виникнути психічна травма.*)

VI. Інтерактивна вправа «Так! Ні!».

- Діти, спробуйте розібратися у запропонованих ситуаціях та з'ясувати, чи є це проявом булінгу?

- ✓ Однокласники разом сміються з жарту, який розповів їх товариш.
- ✓ Однокласники сміються зі свого друга, тому що він забудькуватий.
- ✓ Дівчата грають на перерві в комп'ютерну гру і не беруть до гри свою однокласницю.
- ✓ Однокласниця принесла цукерки і не ділиться ними зі своїми друзями.
- ✓ На змаганнях капітан команди вибирає учасників сам.
- ✓ Однокласниця поширила неправдивий допис в соцмережах про їх товаришку.

Підсумок

- Як почуваються ті, кого обзивають і цькують однолітки?
- Як це позначається на їхньому навчанні?
- Чому деякі люди ображають інших?

VII. Перегляд мультфільму «Камінь, ножиці, папір»

(Складна система стосунків = гра)

- Як почувався Папірець, коли вперше прийшов до школи?
- Що відчув, коли зустрів папірців?
- Як його зустріли папірці?
- Хто допоміг Папірцю?
- Що побачили Папір і Ножиці, коли йшли зі школи?

- Який **висновок** можна зробити? (*Сильніший має захищати слабших*)

- Хто може стати жертвою булінгу?

VIII. Вправа «Рука допомоги»

- За даними різних досліджень майже кожен третій учень в Україні так чи інакше зазнавав булінгу в школі. Жертви булінгу переживають важкі емоції – розпач, страх, сором, приниження.

1. Практичне заняття в парах (розіграти діалог).

«Оленка сказала подрузі: «Зніми свої огидні окуляри, бо я з тобою не буду дружити!» (*Діти демонструють варіанти діалогів*)

2. Вправа «Долоньки»

- Як допомогти жертві булінгу?

- На столах ви маєте картонні долоньки. На кожному пальці «руки» напишіть свої способи боротьби з булінгом.

3. Підсумок: важливо підтримати жертву булінгу.

IX. Мозковий штурм «До кого звертатися в разі булінгу?»

На дошці намальована «рука допомоги». Учитель разом з учнями записує варіанти, до кого можна звернутися по допомогу в разі булінгу: батьки, вчитель, директор, бібліотекар, педагог-організатор, практичний психолог тощо; гаряча лінія з питань насильства та захисту прав дітей: 0 800 500 225.

Підсумок: не треба соромитися звертатись по допомогу!

X. Підсумок заняття

- Візьміть сердечки з картону й напишіть декілька добрих справ, які ми маємо виконувати щодня, щоб оточуючим було приємно знаходитися поруч з нами. (*Після того, як діти виконують завдання, учитель збирає сердечки у кошик, перемішує їх та пропонує дітям витягнути одне з них. Діти мають прочитати напис на сердечку й постаратися в майбутньому виконувати поради*).

- Тож, від кого залежить, чи пануватиме добро, взаємодопомога та спокій у нашій класній спільноті? (*Від нас самих*).

- Я переконана, що кожен із нас прагне, щоб наша школа стала територією Добра. Тому пам'ятайте золоте правило, яке записано в Біблії: «Усе, що хочете, щоб робили вам, люди, то робіть їм і ви!».

XI. Виставка літератури

Учитель пропонує учням перелік дитячих казок, де можна знайти елементи булінгу, і прочитати їх («Гидке каченя, «Попелюшка», «Коза-дереза» тощо).

Використані джерела

1. Антибулінг. Практичні заняття / Л.В.Береговська, О.С.Данилюк, І.І.Залеська та ін.; упоряд. В.С.Легка, О.О.Овчар, Г.М.Семенів. – Київ: Видавнича група «Шкільний світ», 2019. – 152 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
2. Булінг. Управлінський аспект / В.Кириченко, Г.Ковганич та ін.; упоряд. Н.Харченко. – Київ: Видавнича група «Шкільний світ», 2019. – 120 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
3. Скажи булінгу «Ні!»: 5 мультфільмів, які навчають цінувати кожного [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/skazhi-bulingu-ni-5-multfilmiv-yaki-navchayut-cinuvati-kozhnogo>.
4. Шкільне цькування [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шкільне_цькування.
5. Що таке булінг [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <https://www.stopbullying.com.ua>.